

Rudi Podržaj

**KULTURA ODLOČNO ŽIVA
(veseloigra)**

Krstna uprizoritev veseloigre: 29.11.2003 ob 19:00 v dvorani Kulturnega doma v Mali vasi pri Grosupljem.

osebe:

ČEBUL - urednik občinskega časopisa. Samozavestno sproščen zaradi strankarske prevlade, ošaben, a tudi družaben in živahen. Mentor in idejni vodja proslave. **(suveren v šefovski koži)**

OŽBE - Čebulov nečak, študent. Načitan, vseveden, napihnjnjen. **(suveren v nadutosti in posmehljivosti)**

DAŠA - samozavestna študentka. Cinična, duhovičenja polna, sodobna na pol feministka. **(suverena v “osvobajajočem cinizmu”)**

MACA - poduhovljena, nežno govoreča, na silo nasmejana svobodnjakinja, ki skuša ljudi prepričati v vrednote nove, Vodnarjeve dobe. **(suverena v styling videzu, v družabnih nasmeških in kasneje v razočaranju)**

FABIO - osladkan, priljuden, a potuhnjen elegantnež. **(suveren v finem izražanju in glamurju)**

MELANIJA - blond dekle, ki jo vsi spregledujejo. Ozkogleda, plitva, otročja, a “zelo dobra po srcu”. **(suverena v kratkočasnih blebetih in žolčnih izpadih)**

AŽNAR - možak srednjih let. Zagrenjen, jezljiv in uporen zaradi prevlade “rdeče zalege”. **(suveren v “sveti jezljivosti” in posmehljivosti)**

SREČO - občasni natakhar v tujini. Zehav, nadebuden, preprost fant. **(suveren v naravni mladeniški pameti)**

Celotno dogajanje se vrši deset let po slovenski osamosvojitvi, v manjši slovenski občini, ob proslavljanju občinskega praznika.

I. DEJANJE

V Čebulovi pisarni se vršijo priprave na proslavo občinskega praznika.

Od desne (Ožbejeve) proti levi: (Ožbe in Daša sedita za mizo) (Srečo sedi na vogalu pisalne mize (na svoji levi)) (Maca in Fabio sedita na kavču) (Melanija in Ažnar sedita na stolih ob strani in malo naprej, pri čemer ona podzavestno rine k njemu)

1. Čakanje

OŽBE: *(razvajeno)* Kako mi gre na jetra takole čakanje. Človek čaka in čaka, zunaj se pa toliko zanimivih stvari dogaja.

AŽNAR: *(posmehljivo)* Pha!

OŽBE: *(se začudeno ozre vanj)* Kaj?

AŽNAR: *(malomarno)* Kaj neki? Tukaj nas je šest, sedem komadov, pa ravno ti se moraš pritoževati! Pa čigavega strica čakamo, mojega ali tvojega?

DAŠA: *(posmehljivo)* Pha!

AŽNAR: *(začudeno Daši)* Kaj je?

DAŠA: Kako tipično za vas, Ažnar. Prav vi se morate zmeraj oglasiti... Ja kdo vas je pa kaj vprašal?

AŽNAR: *(prizadeto)* Ja, Ožbe vendar! Ampak, punca, kdo je pa tebe?

DAŠA: *(ga oponaša)* Ja, vi vendar! In če me ne boste nehali tikati, vas bom jaz nehala vikati!

MACA: *(prijazno)* Ah, dajte no, pomirite se, prijatelji! Zakaj se ne moremo normalno pogovarjati? Saj smo sami odrasli tukaj, da ne rečem zreli.

OŽBE: *(se zbadljivo posmeje)* O čem pa, Maca? O kakšnih ženskih neumnostih, recimo o liposukciji?

MELANIJA: *(blebetavo)* A veste, da si je moja sodelavka dala povečati ustnice. Še na Hrvaško se je morala peljati, tam pa en teden čakati na operacijo, potem pa še en teden ležati. Ampak to najbrž ni bila leposakcija... A je bila? No in, kar precej jo je koštalo, zdaj pa hodi naokoli kot kakšna zamorka.

FABIO: *(spravljivo)* Ne vem, Ožbe, zakaj se spravljaš na našo Maco... Pa tudi, če bi se pogovarjali o liposukciji. Saj smo vendar moderni, napredni ljudje.

OŽBE: *(zlobno nasmejano)* Veš kaj se govori o njenih ustnicah, Fabio? In to vsepovsod... Da je v njih baje precej silikona.

MACA: *(se zgroženo pogladi po ustnicah)* Kaaaj? *(in se že smehlja)* Kdo ti je pa to podtaknil?

OŽBE: *(uživa je pokimava)* Ne vem, mogoče mi je stric Internet povedal.

MELANIJA: *(pajdaško)* Ah, Maca, ne sekiraj se. Ljudje so sami oporavljivci in obrekljivci. Naša soseda, recimo, ne spusti dneva, da ne bi koga obrala do kosti. Če drugega ne dobi med zobe, se spravi pa nad svoje otroke: *(naštevaje)* kako nič ne ubogajo, kako se nočejo učiti, kako je tamala prinesla

cigarete iz šole... Mislim, nič ne zna povedati, ne da bi koga potunkala. Včeraj, recimo, mi je začela nakladati kar o, o, o... (*izgubi nit, ker opazi, da vsi gledajo Sreča, ki se zehaje preteguje*)

SREČO: (*že med njenim blebetom vstane, naredi nekaj korakov pred pisalno mizo, se pretegne in spregovori po pomenljivi tišini*) Tole je pa že preveč. Še dve minuti počakam, potem pa grem.

AŽNAR: Jaz tudi, pa proslava gor ali dol. Že to je od sile, da so nas kar takole določili za nastopanje, da pa moramo potem še čakati, to je pa, milo rečeno, nesramno.

DAŠA: (*priliznjeno k Ožbeju*) A ga vidiš?! Ko si ti samo malo pojamral, je bilo pa vse narobe. Tipičen primerček strankarske diskriminacije ali celo diskreditacije.

AŽNAR: (*posmehljivo*) Ohoho, kakšen napad... (*in pokroviteljsko*) Ja kdo pa kaj skriva, ljubo dete?! Saj je jasno, da smo na dveh straneh. Sicer pa vidva rineta vkup, kot bi bila poročena in ne samo v isti stranki.

DAŠA: (*vstane in razburjeno stopi pol poti proti Ažnarju*) (*ostro*) Kdo vam je dovolil, da me kličete ljubo dete?! Kot veste, mi je ime Daša. Če ste pa ljubosumni, se pa stisnite k vaši blond Melaniji! Kajne, Ožbe?! (*se še malce sprehodi in za silo pomirjena sede na svoj stol*)

MELANIJA: (*začudeno*) Aaa? (*se stiska k Ažnarju, ki pa se skuša otresti njene lepljive pozornosti*)

OŽBE: (*zvito*) Ne vem, zakaj Srečo nič ne reče?! (*arogantno proti Sreču*) Vem, da si natakar, ampak ne vem kakšne barve... Kakšen si, Srečo, bel ali rdeč ali zelen? Vidiš, jaz si upam, jaz kar vprašam.

SREČO: (*malomarno*) Ne zastopim prav nič... In, evo, dve minuti sta pretekli. Grem... (*odide proti izhodu*)

2. Jan Luznar, Kruhi kruhajo

ČEBUL: (*vkoraka z debelim šopom papirja v rokah, se skoraj zaleti s Srečom, ga pokroviteljsko nagovori*) Ohoho, poglej ga fanta! (*in mehko*) Kako je, Srečo, kako si?

SREČO: (*pogleda na uro*) Hm, z ozirom na to, da vas že eno uro čakamo...

ČEBUL: (*presliši kritiko, ga prime za komolec in odvede s seboj, medtem pa ga opazuje od glave do peta*) Mejdun fant, kako si zrastel! (*obstaneta pred pisalno mizo*)

SREČO: (*sarkastično*) Mislite zdajle, ko sem vas čakal?!

ČEBUL: (*ga prijazno potreplja po hrbtu*) Lepo, lepo, Srečo, da si obdržal smisel za humor... Kako je, ali si še zmeraj natakar? V Franciji, a ne?! Aha, aha...(*in se energično obrne k ostalim*) Kako je, tovarišija, a bo?! Malo sem zamudil, pa nič hudega, a ne?! Pač, višja sila! (*odlaga papir na pisalno mizo*)

VSI: *(vsi, razen Ažnarja in Sreča, mu vneto pritrujejo)* *(Srečo se vsede na vogal pisalne mize, na svojo levo, kjer pridno zvoni z eno ali obema nogama, kakor pač sedi)*

ČEBUL: *(stoji pred pisalno mizo, bolj na svoji desni)* *(si pomane roke)* No, tako, bomo kar začeli... Saj vsi veste, zakaj smo se zbrali. Spet je prišel datum, ko moramo speljati skozi to preklemano, nikomur potrebno proslavo. Ampak če že hočejo kulturo, jim bomo pokazali...

OŽBE: *(pomagaje dvigne kazalec)* Spet!

ČEBUL: *(hvaležno k nečaku)* Spet! ... Da je kultura v Sloveniji odločno živa že najmanj od leta 45.

DAŠA: *(pomaga)* Pa karkoli že kultura je.

ČEBUL *(moško pritrdi)* Pa karkoli že kultura je!

AŽNAR: *(godrnjaje)* No, ja... Leto 45, leto 45... Se je pa že pred partizani kaj dogajalo. Ali boste Trubarja kar pozabili ali kaj?! Samo zato, ker je bil fajmošter?!

OŽBE: *(zaničljivo)* Ne prisvajajte si Trubarja, Ažnar! Saj niti katolik ni bil! Zapomnite si, revolucionar je bil in prevratnik!

AŽNAR: *(posmehljivo)* Seveda, poba, najbrž je bil komunist... Mogoče je že on napisal Kapital, pa mu ga niso hoteli objaviti.

MACA: *(spravljivo)* No, od Trubarja do leta 45 je res kar dolga doba. Vse živo smo imeli. *(naštevaje)* Prešerna, Cankarja, Finžgarja...

DAŠA: *(karajoče)* Ne vem, Maca, saj so bile tudi kakšne ženske. Alma Karlinova, denimo.

MELANIJA: *(veselo)* Jaz sem pa Gospoda Hudournika prebrala, še ko sem... *(utihne ob Čebulovi gesti)*

ČEBUL: *(čakaje na besedo z razširjenimi rokami)* Prav, tovarišija, prav. Pa naj bo kultura odločno živa že od Trubarja, saj je vseeno. Saj smo se itak strinjali, da je kultura nekaj, karkoli pač že!

AŽNAR: *(momljaje)* Jaz se nisem nič strinjal.

ČEBUL: *(prijazno)* Prav, Ažnar, saj mi je všeč, če se kdo ne strinja, danes je vendar demokracija. Ampak zdaj, če dovoliš, imamo drugo delo... *(vzame šop papirja in ga pokaže zbranim)* Tovarišija moja, kot vidite, sem bil zelo priden. Tukaj imam gradivo, slovenske zaklade v verzih in besedi. Moram pa reči, da bom vesel, če si je kdo izbral kaj svojega... *(k nečaku)* Morda ti, Ožbe?

OŽBE: *(važno izvleče pomečkan papir)* *(vstaja in ležerno prihaja do Čebula)* Ja, stric, imam nekaj, samo bojim se, da ne bo šlo v vsako betico.

ČEBUL: *(navdušeno)* Aaa, kaj modernega? *(ko Ožbe začne brati, se nasloni (sede) na pisalno mizo)*

OŽBE: *(gledajoč v list)* Ja, eno novo od Luznarja.

FABIO: *(nejeverno)* Od Jana Luznarja?! Ali ne pobira on zadnje čase nagrade v Ameriki?! Uaaa, štala!

MACA: *(radovedno Ožbeju)* A je res, da ženske kar zajokajo, kadar jim prebere svojo pesem?

OŽBE: *(zmigne)* Bajе... Poslušajte! *(bere malomarno in enolično)*

Kruhi kruhajo

Hčеrke nihajo belo. Zastave jedo
zanalašč. Skoči in pika deli. Torej
ne pomaga in ne omaga. Luč vstane
v hiša se smeje. Jetra so jaz naglas.

Kruh moraš proč. Vzemi si Mihca
ujemi. Rit trza po cesti. Elastika pada
v klečati. Knedelj v trebuh raste.
Samo jaz lahko škljoc škljocam.

Cesta je poligon kje si. Hočem, da
trka bolj zame. Zid ali potka pokonci.
Trdota. Slepост. Hladnica se s kruhom

guglje. Eksplozivni puding. Melje mi
smešnost in pleše. Ali gre kam in kje?
Huda misel misel plaha. Ha ha šteje sproti.

AŽNAR: *(obupano)* Ha ha šteje sproti... Kaj čakaš, Melanija?! Ženska si, pa še blond. Jokaj!

ČEBUL: *(priznavajoče)* Hm, se mi dopade, se mi dopade. Zveneče je in zadosti nerazumljivo. *(se popravi)* Hočem reči, zahtevno... Seveda boš to predstavil bolj tako, no...

OŽBE: *(naveličano vsevedno)* Ja, ja... *(visoko poetsko)* Rit trza po cesti, elastika pada v klečati...

FABIO: *(prepričano)* Res, pa moram reči: to bi lahko bila tista prava, visoka poezija. In če bo še izvajana tako globoko in doživeto... Hm, res, res.

medtem OŽBE: *(si izza mize počasi prinese svoj stol, skoraj do Čebula, in sede z naslonjalom naprej, napol proti publiki)*

medtem DAŠA: *(ko Ožbe sede, tudi ona vstane izza mize in s svojim stolom pride sedet poleg njega (ob njegovo desno), ravno tako z naslonjalom naprej)*

MELANIJA: Ja, meni je pa vseč tisto, kako knedelj v trebuhu raste. *(negotovo)* Ampak ne razumem, kaj pomeni, da so "jetra jaz naglas". *(po Ažnarjevem odgovoru užaljeno vstane in odtava h kavču, kjer sede med Maco in Fabia)*

AŽNAR: Saj nisi edina, potolaži se. Najbrž še Luznar sam ne ve, čeprav ni čisto blond.

OŽBE: *(sprijaznjeno k Čebulu)* Evo! Sem rekel, da ne bo šlo v vsako betico.

MACA: *(prijazno)* No, no, Ažnar, saj ni tako hudo. Taka je pač moderna poezija. Intelktualna vaba je vržena v globočine astralnega, da bi tam ujela naša najbolj skrita, najbolj temeljna občutja.

AŽNAR: *(posmehljivo)* Ja, jetra so jaz naglas, gotovo.

DAŠA: *(živčno)* Vi, Ažnar, ste pa zelo, zelo ste... *(zahtevaje)* Zakaj ne sodelujete?! Pri moderni poeziji se pač ne smete loviti na gole besede. Uloviti morate tista občutja, ki plavajo tam vmes, v abstraktnem! *(tehtno)* Zakaj ne bi enkrat za spremembo, recimo, ... ptički cveteli in rožice pele?!

AŽNAR: *(nestrpno vstane in se sprehaja v ospredju odra)* *(norčavo)* Ja, žolna je s kljunom po lubju cvetela.

FABIO: *(nagajivo)* Joj, Ažnar, saj vam gre. *(prepričano)* Ja, prav lepo vam je uspelo tole.

OŽBE: *(naveličano k Čebulu)* Samo Ažnar, Ažnar slišim. A gremo kaj naprej?

ČEBUL: *(se dostojanstveno odmakne od pisalne mize in pomembno razširi roke)* Mislim, da smo se zadosti pomenili o tej pesmi. Če je dobra za Američane, mora biti dobra tudi za nas! *(pomenljivo poškili v Ažnarja)* Razen če kdo misli, da je kaj boljši od njih.

AŽNAR: *(ga spretno spregleda in se proseče obrne na Srečo)* Srečo, fant, povej jim... Povej jim, da je zanič! *(po Ožbejevem odzivu (...neumen on.) zaničljivo zamahne in sede na svoj stol)*

SREČO: *(oklevaje)* Ja... Ne vem, kaj naj rečem... Ali je neumen svet, da objavlja takele zadeve, ali pa sem neumen jaz, ker, to moram priznati, tega nič ne razumem... Ampak upam, da sem neumen jaz, ker če je neumen svet, se nam vsem bridka piše. *(do svojega naslednjega teksta se v dolgočasu praska, zeha, in celo z nečim podlaga svoj vogal pisalne mize, ker se mu zdi, da se maje)*

OŽBE: *(spakljivo k Daši)* Hja... Jaz tudi upam, da je neumen on.

ČEBUL: *(pomirljivo)* Ah, tovarišija, saj ni treba, da je zmeraj kdo neumen. Bodimo konstruktivni - kdo je še kaj pripravil? *(se ozira po vseh)*

3. Nikolaj Nikolajevič Darilov, Dedek Mraz

AŽNAR: *(oklevaje)* Jaz imam nekaj res krasnega, pa ne vem, če bi vam prebral... Ne morem kar takole metati bisere ... svinjam. *(izbrska papir iz žepa)*

DAŠA: *(šokirano)* Kaaaj? A ste slišali?

OŽBE: *(norčavo)* Vesela bodi, da je upošteval tvojo feministično držo. Kaj, če bi ti rekel prašič?!

ČEBUL: No, no, pustimo zdaj svinjad pri miru! *(strogo)* Ažnar! Izjasni se!

AŽNAR: *(mahlja z listom)* Najprej vam povem, da je tole spisal Anton Vitica, prerok in pesniški veleum iz Argentine.

FABIO: *(se spominja)* Vitica, Vitica... *(zgroženo)* Ali ni ta tisti, ki je tako domoljuben, da je pri nas cenzuriran?

MELANIJA: *(se domisli) (navdušeno blebetaje)* Jaz imam tudi strica v Argentini. Predlanskim nas je prišel obiskat in nam je vse živo prinesel. Mami komplet za vezenje, očetu ribiško palico, *(se stiša)* čeprav jo je kupil pri nas... No, meni pa celo garnituro tistih modrih...

OŽBE: *(ves pretresen preglasi Melanijo)* Ej, stric, da ne bi slučajno dopustil kaj takega.

medtem MACA in MELANIJA: *(Maca vstane, prime Melanijo za roko in jo prijazno kot otroka popelje na njen stol k Ažnarju) (pri čemer jo Melanija zbegano gleda)*

DAŠA: *(enako)* Ja, gospod Čebul, da ne bi slučajno... Saj to bi bilo politično obračunavanje, šolski primer revanšizma. In to na javni prireditvi.

AŽNAR: *(dvigne prst)* Ampak revanšizem na kaj, punca?! To je vprašanje.

MACA: *(ki ravno oddaja Melanijo) (prijazno tehtno)* Oprostite, Ažnar, mislim, da tole ni pravi kraj in čas za vaše vprašanje. *(prijazno karajoče Čebulu)* Ja, Čebul, saj ste ja mentor. Brez reda ne bomo nikamor prišli. *(počaka na Čebulov predlog (... naj dvigne roko!)), dvigne roko in se z dvignjeno roko elegantno vrne na kavč)*

ČEBUL: Ja, ja... *(se praska)* Mislim, da je tole primer za glasovanje. Torej; kdor je proti temu, no, temu...

OŽBE: Vitici!

ČEBUL: Kdor je proti Vitici, naj dvigne roko!

(Roke dvignejo Čebul, Daša, Ožbe, Maca in Fabio.)

(Nekaj napetih trenutkov se cela družina tiho in pomenljivo strelja z očmi.)

AŽNAR: *(razburjeno vstane)* Čakajte malo! Zakaj pa ne bi glasovali še za?! *(odločno dvigne roko)* Kdo je za Antona Vitico?

MELANIJA: *(zbegano)* A za tega iz Argentine?

AŽNAR: *(prizadeto)* Srečo, fant, zakaj ne dvigneš roke?!

SREČO: *(nejevoljno)* Saj je itak vseeno.

OŽBE: *(počasi zaploska, posmehljivo)* Bravo, Ažnar, bravo!

DAŠA: *(privoščljivo Ažnarju)* Zdaj vidite, kje ste... Še zmeraj pa lahko naredite svojo privatno proslavo. *(se z Ožbejem posili zasmejeta)*

MACA: *(prijazno Ažnarju)* Ne sekirajte se, saj ima Čebul veliko čtiva s seboj. Gotovo se bo našlo kaj tudi za vas.

AŽNAR: A ne, ne maram! *(spravi list v žep in se sprehaja v ospredju odra) (potuhnjeno)* Imam tudi jaz še nekaj s seboj. Recimo - zelo poučno pesmico z naslovom Dedek Mraz.

ČEBUL: Dedek Mraz? *(zamišljeno)* Hm, lepo Ažnar, da si se spomnil na otroke. Ta del nam je manjkal. Kdo je pa avtor?

AŽNAR: Nikolaj Nikolajevič Darilov. *(in sede na svoj stol)*

DAŠA: Rus? Hm, to skoraj vliva zaupanje, a ne, Ožbe?!

OŽBE: *(nezaupljivo)* Hmm... *(vstane in se zamišljeno sprehaja v ospredju odra, bolj na svoji desni)*

AŽNAR: *(se prijemlje za žep) (nedolžno)* Lahko vam tudi preberem.

ČEBUL: Ah, ne, ni treba, bomo do polnoči tukaj. *(se ozira)* Ima kdo še kaj?
 OŽBE: *(sumničavo)* Hm, jaz mu pa ne zaupam. Naj raje prebere.
 MACA: *(proseče)* Naj raje ne, čez eno uro imam manikuro.
 MELANIJA: *(žalostno)* A res? Jaz pa še nikoli nisem bila na manikuri.
(proseče) A me vzameš s seboj, Maca? Sosea je rekla, da se tam mimogrede naučiš francosko in da nisi prava ženska, dokler niso tvoji nohti vsaj toliko...
 ČEBUL: *(ki so mu spet prevzeli vodenje)* *(preglasi Melanijo)* Alo, alo! Tovarišija, ženske, prosim... *(globoko zajame zrak)* Ima kdo še kaj?

4. Zvezdana Temačevič, Črna noč

DAŠA: *(razposajeno vstane in prihaja k Čebulu)* Jaz nimam nič s seboj, gospod Čebul, me pa zanima kaj imate v tem kupu.

ČEBUL: *(zelo uslužno)* Te kaj posebej zanima?

DAŠA: *(zavzeto gleda Čebula v oči)* Kaj skrivnostnega, staro slovanskega, pogansko čistega, nekaj, kar še ni okuženo s tistim neumnim sajenjem rožic in ptičjim žvrgolenjem.

ČEBUL: Prav, pa poglejmo! *(brskaje išče med listi in jih malomarno odmetava na pisalno mizo)* Gregorčič, Kette, Župančič, to ni... *(poznavalsko)* Aha, tale je pa nalašč zate. *(izroči list Daši)*

DAŠA: Zvezdana Temačevič? *(navdušeno bulji v list)* Uaaa, super! Pa še ženska je!

AŽNAR: *(zaničljivo)* Pha, spet ena vsega sita sodobnica, ki bi bila rada poganska, eksotična. *(vzkipi)* Petsto let nazaj bi jo poslal, pa bi imela eksotiko - polno glavo uši, sekret za grmom, pranje pa na roke.

MACA: *(prijazno)* No, no, bodimo strpni, Temačevičeva je izjemno nadarjena. Nenazadnje o tem pričajo številne nagrade in priznanja, ki jih je...

AŽNAR: *(jo avtoritativno prekine)* Jaz ji nisem dal nobenega priznanja!

OŽBE: *(ki ravno seda na svoj stol)* *(norčavo)* A tako? Potem sem pa odločno za. Če ji Ažnar ni dal priznanja, že ne more biti tako slaba.

DAŠA: Hvala, Ožbe.

FABIO: *(blago)* Oprostite, Ažnar, ampak mislim, da je treba podpreti te nove tokove. Ali se ne morete malce dvigniti iz svoje... *(plašno utihne, ker ga Ažnar grozeče pogleda)* No ja, vsak ima svoje.

DAŠA: *(trmasto potresava list proti Čebulu)* Prav Temačevičko hočem! Njo, ali pa nič!

ČEBUL: *(ljubeznivo)* Seveda, Daška, seveda, nihče ti ne brani... *(uslužno)* Pa boš prav to pesem ali ti poiščem kakšno drugo? *(ko Daša začne brati, se nasloni (sede) na pisalno mizo)*

DAŠA: *(že pomirjena)* Čakajte malo, samo zadnjo kitico preberem, pa bom vedela... *(radovedno bere)*

Zdaj grobo v čeri zaleti se na dnu
 in misel se črna v črnem prekine,

še živ dih tja nekam med prodje izgine,
le "črno na črnem vse črno" ne mine.

(navdušeno zase) Črno, črno, črno, črno... *(prepričano srečna)* Ja, vseč mi je!
(navdušeno se odsprehodi po prostoru in tiho bere ostanek pesmi)

MACA: *(razneženo)* Meni tudi. Treba je priznati, Temačevičeva pač zna.
(in resno strokovno) Zna se poigrati s tisto mračno resničnostjo, ki nas tako neusmiljeno oklepa in na koncu potegne vase. Zna in upa se spustiti v tisto, pred čemer si vsi zatiskamo oči.

SREČO: *(zase)* Hja...

MACA: *(se uslužno zazira v Sreča)* *(prijazno)* Ali ne razumeš, Srečo? Lahko ti razložim.

SREČO: *(naveličano)* Po mojem pa zato vidi samo črno, ker si sama zatiska oči. *(si za hip položi dlani na oči)* Sama ljuba tema, verjemite mi!

AŽNAR: Bravo, fant!

OŽBE: *(prijazno)* Srečo verjame v svetlobo. Bodite nežni z njim!

SREČO: *(brezbrižno)* Če imaš oči odprte, ni problema.

DAŠA: *(neha študirati pesem)* *(nadmočno)* Joj, Srečo, pojma nimaš. Avtorica se je pač spustila v območje praznosti življenja, v duševnost samomorilke, ki ne vidi več izhoda, da bi nam pokazala našo realnost, našo vsakdanjost... *(dopovedujoče)* Ali sploh veš, kako visoka je samomorilnost v Sloveniji?! *(ko ji Srečo odgovori, se samovščeno zmrdne in se vrne na svoj stol poleg Ožbeja)*

SREČO: *(vstaja z vogala pisalne mize in počasi odhaja sedet na stol za pisalno mizo)* Očitno še ne zadosti, če morate zanjo delati reklamo. *(tam se naslednja dva prizora igra z metanjem svinčnika v zrak)*

AŽNAR: Bravo, fant!

OŽBE: *(nestrpno Čebulu)* Kaj je zdaj to, stric? A zdaj nam bo pa že vsak natak pamet solil?!

ČEBUL: *(rahlo zmeden)* Potrpljenje, Srečo, saj boš dobil svojo točko... *(samozavestno poučujoče)* Tovarišija, naj ponovim: ta proslava ni nekaj, s čimer bi lahko spremenili svet. Že to je zadosti težko, da se moramo s to kulturo izpostavljati, ko je vendar jasno, da ni nikomur zares mar zanjo.

OŽBE: *(važno)* In prav zato ne smemo ljudem siliti ničesar, kar v nedeljo popoldne ne bi mogli prebaviti.

AŽNAR: *(preračunano posmehljivo)* In tale samomorilska romanca bo za nedeljsko popoldne kot naročena.

MACA: *(tehtno)* No, čisto napak ne bo. Ljudje so vajeni raznih tragičnih junakov še iz prejšnjega sistema.

AŽNAR: *(sarkastično)* In bognedaj, da bi jim navade spremenili.

OŽBE: Sarkastični ste, Ažnar, ampak imate prav. Zakaj bi spreminjali ljudi, če se dobro počutijo?! *(prezirljivo)* Nismo vsi kakor vi, bela podrast, ki si hoče

ljudi prikrojiti po svoji meri. Danes vladajo liberalna načela in vsak naj bo tak, kakršen hoče biti!

MACA: (*pomirljivo, skrajno nežno*) Počasi, Ožbe, ne bodimo nestrpni do nestrpnih. Bela podrast, rdeča podrast... Zakaj ne bi enostavno pozabili?

AŽNAR: Radi pa bi, kaj?!

5. Jakob Skalar, Dobrota ni sirota

MELANIJA: (*zamišljeno zroč v prazno*) Ne vem, jaz sem se pa pod Titom kar dobro počutila. Nekateri se kar naprej pritožujejo, da takrat niso smeli dosti govoriti. (*se razživi*) Evo, jaz sem lahko govorila, kolikor sem hotela, pa me nihče ni, kako se že reče, ... cenzuriral. (*po Ažnarjevem odgovoru (... ne cenzurirajo)*) užaljeno vstane in odhaja h kavču)

ČEBUL: (*zadovoljno kašljaje*) No, khm, khm, cenzuro smo že imeli, khm...

AŽNAR: (*žalostno*) Daj, Čebul, kar povej do konca... (*se strogo zazre v Melanijo*) Neumnosti in babjih čenč pač nikjer ne cenzurirajo.

OŽBE: (*odrezavo*) Vidiš, Melanija, še v lastni stranki te ne spoštujejo. (*drugim*) Ta ženska je tako blond, da sploh ne ve, da je blond.

MELANIJA: (*stoji pred kavčem*) (*užaljeno*) Misliš, da ne vem, kaj pomeni blond?! Saj tvoja mama je tudi blond, ampak ona se mora barvati, jaz sem pa naravna, tako je! (*jezno sede na kavč med Maco in Fabia*)

OŽBE: (*skoči na noge, a se obrzda*) (*z grozečim nasmeškom nekam v zrak*) Sem prav slišal?! Je kdo omenil mojo mamo?! (*se nastopaško malce sprehodi in po Macinem odgovoru spet naduto sede*)

MACA: (*spravljlivo roteče*) Ožbe, prosim... Take grobosti ne bodo ničesar rešile. Poiščimo raje pozitivne lastnosti drug pri drugem. (*položi dlan na Melanijino ramo*) (*jo zasanjano gleda*) Melanija, recimo, je tako dobrega srca...

ČEBUL: (*začne hitro brskati med listi*) Ko smo ravno pri dobroti... Tukaj nekje imam eno Skalarjevo, ki je tako preprosta, da je nihče med nami ne bo zavrnil.

DAŠA: (*zajedljivo*) Oprostite, gospod Čebul, od kdaj je pa preproščina vrlina?!

ČEBUL: Ah, ta pesem je pač od ljudskega rimarja, lahka, obče človeška... (*živčno pomaha z najdenim listom*) Dobrota ni sirota! Kdo jo hoče?

OŽBE: (*posmehljivo*) Naj jo prevzame Melanija, ki je tako dobra po srcu.

MELANIJA: (*vstaja s kavča, prihaja po list*) Prav, ampak če je predolga, se je bom težko naučila na pamet. (*vzame list in se globoko zatopljena vanj vrne na kavč*)

ČEBUL: (*ji daje list*) Ne boj se, dekle, saj bomo imeli na pismo. (*vsem, zarotniško*) Kdo pa ima danes še čas, da bi se učil?! Ne rečem za otročad, oni naj kar, ker si še raztegujejo možganske celice, mi bomo pa raje brali, a ne?!

VSI: (*sramežljivo pritrjujejo*) Mhm, seveda, aha, kakopak, jasno...

6. Voditelja

MACA: *(se ji razjasni)* Aaa, tako torej... *(vstane s kavča in elegantno prihaja na Čebulovo desno)* No, potem bi pa tudi jaz kaj recitirala, po možnosti kaj ezoterično navdahnjenega, novodobnega in ... karseda dolgega.

FABIO: *(vstaja s kavča)* In jaz bi tudi... *(prihaja na Čebulovo levo)* *(osladno sili vanj)* Ampak nekaj tujega, kar se prav te dni premierno predstavlja na elitnih svetovnih odrih.

MACA: *(priliznjeno)* Joj, Čebul, vaše sposobnosti so se mi od nekdaj zdele simpatične. *(radovedno)* Kaj vse pa še imate v tem kupu?

ČEBUL: *(si zadovoljno pomane roke)* Lepo, lepo, da sta zagreta. Ampak ravno za vaju imam drugačno zadolžitev. *(ju objame preko ramen, da so vsi trije obrnjeni proti publiki)* Vidva, prijatelja moja, bosta slavnostna voditelja.

MACA, FABIO: *(se nagnjena naprej spogledata preko Čebula)* Voditelja?

ČEBUL: Seveda. Vsaka dobra proslava zahteva dobre voditelje.

AŽNAR: Zmedel si me, Čebul. Prejle si govoril o nekakšni zasilni proslavi, zdaj bi se šel pa kar podelitev Oskarjev.

DAŠA: Spet se oglašate v lastno sramoto, Ažnar. *(razlagaje)* Trend modernih prireditev pač zahteva karizmatične in duhovite voditelje.

ČEBUL: Točno tako. *(zvito)* Poleg tega pa ni treba, da bi občinstvo vedelo, da je naša proslava zasilna. Z nekaj marketinškimi triki jo lahko naredimo prav verodostojno, celo bleščečo.

DAŠA: *(navdušeno)* Glamurozno!

ČEBUL: Ja, glamurozno. *(vzame roke z njunih ramen in požuga)* *(preteče)* In da ne bi koga zaradi tega dajala slaba vest. Zagotavljam vam, tovarišija, da naš blišč v osnovi ne more biti slabši od drugih bliščev.

OŽBE: *(pomaga z dvignjenim kazalcem)* Ker...

ČEBUL: *(zaupno, a pomenljivo)* Ker je itak vsak blišč samo blišč na površini!

FABIO: *(veselo)* Aha, to najbrž pomeni, da bova morala biti urejena.

ČEBUL: Lepo bosta opravljena, za to se ni treba bati. Osebno bom pritisnil na referenta, da bo odprl pipico.

AŽNAR: *(živčno vstane in se sprehaja)* *(nejeverno)* Takole zavajati ljudi s proslavo... *(sprijaznjeno)* Naredi raje modno revijo, pa bodo vsi zadovoljni. Nam ne bo treba lomiti jezikov, ljudi ne bodo bolela ušesa, ti boš imel pa čisto vest.

OŽBE: *(živčno Čebulu)* No, sem ti rekel?! Kdo drug je sposoben takih hinavskih izjav?! *(zaničljivo)* Dela se, da mu je za ljudstvo, v resnici pa bi rad izpodrinil Fabia, da bi se pred sosedi petelinil v fraku.

AŽNAR: *(se ustavi nekje med Melanijo in Fabiom)* *(grozeče Čebulu)* Zdaj je pa zadosti! Povej svojemu nečaku, naj kroti svoje jezikalo, drugače ne odgovarjam za njegove škrbine.

FABIO: *(ki se je približal Ažnarju) (ga tolažeče treplja)* Saj ste lahko vi voditelj, če hočete. Se rade volje umaknem.

AŽNAR: *(utrujeno)* Čebul, prosim te, spravi ga z mene! Naj jaha tvojega Ožbeja! *(ko Čebul odpelje Fabia, se potrto vrne na svoj stol)*

ČEBUL: *(odpelje Fabia k Maci)* Verjemita mi, krasna povezovalca bosta. Tu pa tam bosta povezala kaj duhovitega in se pač držala osnovnih pravil javnega spogledovanja.

MACA: Recimo?

ČEBUL: Recimo, dostojanstva. *(stilizira dostojanstvo)* Dostojanstvo, dostojanstvo, dostojanstvo... *(stilizira uglajenost)* Uglajenost, uglajenost, uglajenost...

MACA: *(ga povzame)* Uglajenost, uglajenost, uglajenost...

ČEBUL: Dajmo, Fabio! *(stilizira sproščenost)* Sproščenost, sproščenost, sproščenost...

FABIO: *(ga povzame)* Sproščenost, sproščenost, sproščenost... *(zadovoljno)* Uh, mislim, da bo šlo. *(prime Maco pod roko in s pretirano uglajenostjo se sprehodita v ospredje in nato h kavču, kjer sedeta)*

ČEBUL: *(opogumljajoče)* Bo, bo, seveda... Zapomnita si le eno: bistvo povezovanja je v blišču - blišč kot za politike na Brdu, ali še bolje, kot na angleškem dvoru.

7. Risto Leonardi, Je brat ali gad?

SREČO: *(vstane izza pisalne mize, se pretegne in pogleda na uro)* Torej smo končali, ... sicer je bil pa že skrajni čas.

ČEBUL: Počasi, fant, počasi. *(že išče med listi na pisalni mizi)* Da ne boš mislil, da sem pozabil nate.

SREČO: *(prihaja sedet na svoj vogal)* Pravzaprav ne bi imel nič proti.

OŽBE: *(sarkastično)* Seveda, on ne bi imel nič proti... Kot ponavadi bi najraje vse samo opazoval in držal krake navzkriž. *(ihtavo)* S pravico udeleženega na proslavi zahtevam, da mora tudi on nastopiti!

ČEBUL: *(še vedno iščoč v kupu, blago)* Seveda bo nastopil... Kajne, Srečo?!

SREČO: Če že lahko izbiram, potem bi raje...

ČEBUL: *(ga prekine z izvlečenim listom)* Poglej tole, fant! Na vsaki proslavi mora biti uvrščeno tudi kaj briljantnega, da povem po tvoje - prvoligaškega. In tako sem se odločil za Leonardija, ki pa ga lahko interpretira samo možak z držo.

SREČO: *(vstane in se ogleduje) (izmikavo)* A nisem malo puklast, takole iz strani?!

ČEBUL: *(ga presliši)* In sem si rekel: hudimana, Srečo je natak, natakariji imajo pa od nekdanj najpokončnejšo, da ne rečem, najplemenitejšo držo. Pa tudi lepo znajo govoriti, lepo artikulirati posamezne besede.

SREČO: *(zmedeno)* Artikulirati?

ČEBUL: Saj veš, *(stilizira)* ar-ti-ku-li-ra-ti! *(vsili Sreču list)*

SREČO: *(naveličano zdihovaje)* Kaj je to? Risto Leonardi?!
(mlačno bere)

Je brat ali gad?

Pred tabo stoji; je li brat ali gad?

A posluš' kaj ti modrec veli sivobrad:
da naravo bi pravo njegovo dognal,
iz oglov različnih poglej - in bo prav!

ČEBUL: *(ves mentorsko zagret)* In zdaj poskusi bolj natakarsko, pokončno!

SREČO: *(oklevaje gleda v list)* Hm...

OŽBE: *(prezirljivo)* Ta zlepa ne bo dojel... Daj mu za vajo Tončka debeluščka, drugače bo Maca res zamudila manikuro.

MACA: *(pogleda na uro, strahoma zajame sapo)* Haaaaa? *(in brez pozdrava skoraj steče iz pisarne)*

MELANIJA: *(oklevaje za njo)* Joj, Maca, počakaj me! Maca!

ČEBUL: *(zroč za pobeglima zmigne z rameni in se znova osredotoči na Sreča)* Saj znaš Tončka debeluščka?

SREČO: To pa! *(malomarno zdrdra)* Tonček debelušček je padel na trebušček, oči si je pomel in jokati začel, mama je pritekla, nič hudega je rekla...

ČEBUL: *(ga prekine)* V redu, v redu! Zdaj pa takole... *(močno pretirava v pesniške višave)* Tonček debelušček je padel na trebušček, oči si je pomel in jokati začel.

SREČO: *(v dvomih)* Ne vem, če je bil Tonček debelušček mišljen čisto takole.

DAŠA: *(nestrpno)* Seveda, da ne! Ampak če boš v Tončku debeluščku našel recitatorsko melodijo, jo boš zlahka prenesel na Leonardija. V tem pa je trik, a ne, gospod Čebul?!

ČEBUL: *(nejevoljno, ker se mu vtikajo v posel)* Ja, ja... Poskusi zdaj: Tonček debelušček...

SREČO: *(sramežljivo in nerodno oponaša stiliziran Čebulov izraz)* Tonček debelušček je padel na trebušček...

OŽBE: *(hladno)* Za tole imam pa samo dve besedi: popolnoma zanič!

AŽNAR: *(obupano)* Pa kaj vendar delate s fantom?! Naj pove, kakor zna.

ČEBUL: *(strogo)* Kot prvo, Ažnar: nihče ne zna, vsak se mora šele naučiti. Tudi jaz sem se moral... Kot drugo: ne vmešavaj se mi v delo! *(k Sreču)* Ne boj se, fant! Doma boš malo potreniral, pa boš recitiral svoj čiv- čiv kot slavček.

medtem SREČO: *(se gledajoč v list vrne sedet na svoj vogal)*

OŽBE: *(posmehljivo)* Ali svoj iii-aaa kot osel.

FABIO: Hm, ko smo ravno pri petju... A pevskega zbora ne bo nobenega?

ČEBUL: No, Fabio, si me prehitel... *(slovesno razširi roke)* Vi, tovarišija moja, vi boste moj pevski zbor!

AŽNAR: *(se prime za glavo)* Ojej!

DAŠA: *(živčno)* Zakaj spet ta ojej?! Saj v cerkvi menda kaj požete.

AŽNAR: *(utrujeno)* To že, ampak ponavadi vsi isto pesem, za nas tukaj pa take še ni napisane.

ČEBUL: Ne zaviraj, Ažnar! Tale bo gotovo vsem všeč. *(nežno zapoje)* Po jezeeeru bliz' Triglava...

DAŠA: *(vzhičeno)* Uuu, ta je pa ful lepa, pa ful stara.

ČEBUL: *(svareče)* Če je kdo ne zna, naj zdajle pove.

VSI: *(se zehaje spogledujejo)*

ČEBUL: *(zadovoljno kimaje)* No, lepo, če je tako, lahko za danes zaključimo. *(se spomni)* Saj res, Kremžar se mi je ponudil za sponzorja in pogledjte! *(potegne iz žepa šop bonov)* Dal mi je tele bone, za vsak slučaj, če kdo rabi kaj špecerije...

VSI: *(ga hrupno zahtevaje obkrožijo, vsak v svojem načinu)*
(medtem se zavesa zagrne in zasliši se glasba)

II. DEJANJE

V ospredju odra stoji le vaza s cvetjem in v slovensko zastavo ovito stojalo. Svetloba je nežno modra.

8. Spomin

(ob zvoku fanfar (Rondo Veneziano) na oder počasi prideta bleščavo opravljeni Maca in Fabio, s svečano razširjenima rokama in vsak svojo mapo) (še ob trajanju fanfar se globoko priklonita (Fabio na svoji levi in Maca tik njega) nato pa skušata zamenjati strani, a se nerodno zaletita) (prvič se poskusita mimoiti spredaj, nato zadaj, spet spredaj, dokler je Fabio galantno ne spusti na svojo stran) (opravičujoče smehljaje se znova poklonita)

FABIO: *(nasmejano, glasno in zelo svečano)* Dober večer, drage dame!

MACA: *(nasmejano, glasno in zelo svečano)* In dober večer, dragi gospodje! Krasen večer je danes, kajne?!

FABIO: Krasen.

MACA: Večer kot nalašč za občinski praznik. Večer... *(skrivaj pomigne Fabiu)*

FABIO: Kakršnih... *(vrže hiter pogled v mapo)* Kakršnih je malo.

MACA: No, in... *(se zbere) (zelo ljubeznivo)* Pripravili smo vam nekaj briljantnih točk, nekaj visokih umetniških stvaritev, ki vas bodo znova zazibali v hvaležno kulturno počutje, v dušno srenjo slovenskih pesnikov... *(poškili v Fabia)*

FABIO: *(trzne)* In seveda pesnic!

MACA: *(sladko priliznjeno)* Da znova dokažemo, da je v naši občini kultura odločno živa in da smo umeščeni v sam vrh slovenskega kulturnega prostora!

FABIO: V sam vrh...

MACA: *(zelo prijazno)* Predlagam vam, dragi slavljenici, da se sproščeno naslonite nazaj in uživajte v žlahtnem opoju slovenske besede, naš Fabio pa bo napovedal prvo točko. *(odide z odra)*

FABIO: Hvala, Maca... *(gleda v mapo) (začne nežno in narašča do navdušenja)* No, prva pesem je stvaritev Angele Grudnik, z naslovom Spomin, izvedel pa jo bo naš mentor in urednik občinskega časopisa, ki ga seveda vsi dobro poznate. *(vzhičeno zaploska)* Aplavz, prosim! *(odide z odra)*

ČEBUL: *(prikoraka velikodušno smehljaje, kot veliki šef) (naslov prebere zelo resno)* Angela Grudnik, Spomin. *(in nato bere nadvse stilizirano)*

Tiste jeseni...;

ali nismo prvič rabutali repe

in kasneje v lužah je prali?!

In ali nismo se starki smejali,

ko prek njiv smo bežali

in šli se grdo,

tudi z njo,

miši slepe?!

Kaj vse je bilo...

Mar ni tedaj še smrkelj zmrzoval v nosnicah,
v nespodobnih otroških pravicah?!

Kje ta mladost je ostala?
Da v rabutanju repe ni kje obtičala?
Da ne ždi tam še živa,
pokopana,
a za vedno nesmrtno igriva?

(nenadoma ves pravi on, se nadvse resno prikloni, in dostojanstveno odide)

9. Dobrota ni sirota

MACA: *(pride na oder) (osladkano)* In zdaj, dragi slavljenici, besedni izbruh obče človeške dobrote in večno svarilo prihodnjim rodovom - pesem Jakoba Skalarja. *(odide)*

MELANIJA: *(pride in boječe začne)* Jakob Skalar, Dobrota ni sirota. *(bere zelo nežno, ranljivo, otroško)*

Odprt je vsakteri otrok za besedo,
ven gleda z očmi in z ušesi dojame,
zazira v nauke vsevednih se dedov,
pregovorom vsem kar po vrsti verjame.

Za izjemo nekoč se rodil je Dorin,
ki bil je ves zdrav in zal po postavi,
tip z orljim očesom in zajčjim ušesom,
le čip mu računski je manjkal v glavi.

Izpljunil zatorej modrost je vsako,
ki z računico lačno pod mizo se bota;
češ da dobrota je vedno sirota;
če drugim kaj damo, da gre v odplako.

Po cestah smeja je na prošnje je čakal,
za vsakega srajco bi slekel s telesa;
pa ne da bi hotel igrati junaka,
ali skrivaj se komolčil v nebesa;
Dorin pač uživa, kadar razdaja,
ko zakon računski vam v temeljih stresa.

In zdaj, ko ves blažen v prahu crkava,

mu dam mikrofona pred čeljusti brezzobe,
za zadnje besede, kot velevala postava,
preden znanje njegovo uide po gobe:

“Dobrota, fant moj, ni nikaka sirota,
sicer bi lačna umrla že davno;
posredi ni kakšna računsko zarota,
dobrota pač tvoje je stanje naravno!”

(prikloni se, vsa vesela, ker ji je uspelo, vendar kar ne more nehati)

10. Črna noč

MACA: *(pride) (pojoče opominja Melanijo)* Hvala, Melanija, hvala!

MELANIJA: *(vrže publiki poljubčke in ritensko odide)*

MACA: *(zelo blago, mehko in otožno)* Dragi slavljenici, pripravite svoja čustva za izvirno žalost, za balado Zvezdane Temačevič, dobitnice številnih nagrad in priznanj, tako doma kot v tujini. *(odide)*

DAŠA: *(pride na oder zelo počasi, v žalostni zbranosti) (nevtrarno)* Zvezdana Temačevič, Črna noč. *(bere z občuteno žalostjo, mračnostjo in grozo, z dramatičnimi premori na čudnih mestih)*

Bridko škripala so mrzla drevesa
in veje prav rade bi Zofko kljunile,
če segle bi nižje za pedenj al' dva.
Pa Zofka nesrečna se mal' je sklonila,
se vejam zmaknila.

A ne, da bi kljunov se trnja rešila,
ne - pač hujšo usodo si je namenila.

Tam čez,
za tisto kuliso skalnatih zob, stoji most,
kjer nocoj bo skočila.

A zakaj ne bi Zofka čakala zore,
morda si bolj svetle usode 'zvolila?

Ne, tega ne more...

Ker globel tam čez tak pevlje skrivnostno,
jo vabi sladko in pokoj obljublja:
da tam več vojakov kozavih ne bo,
ne bolnih sestic, ne garjavih psic,
ne kašljev in znoja, ne gnusnega boja,
ki je gnusa ni rešil.

Nekdo se s toploto je njeno potešil...

In Zofka na mostu ... in vse je črno.

In vse je črno, še zgoraj nebo.
In črna nje duša, ko most jo spusti.
In črn je veter, ki ob licih švisti,
ko brezno se z usti kamnitimi bliža.

Zdaj grobo v čeri zaleti se na dnu
in misel se črna v črnem prekine,
še živ dih tja nekam med prodje izgine,
le "črno na črnem vse črno" ne mine.
(stežka brzdaje veselost se prikloni in v poskočnem zanosu odide)

11. Le rožic

FABIO: *(pride) (razposajeno uglajeno)* Prisluhnilo zdaj lahkotni naivnosti
Elizabete Klamer! *(odide)*

MELANIJA: *(pride na oder s sramežljivim nasmeškom)* Elizabeta Klamer,
Le rožic. *(bere otroško osladkano)*

Le rožic in petja za mojo Betko,
za Liziko mojo, Elizabetko,
prosila Boga moja je mama,
da trdno zavezo bi spletla med nama.

Nasuj ji v naročje le sončka in zvezd,
odpihni z dosega ji mrzlo bolezen,
dopusti križišča le varnih ji cest,
in Tvoja ljubezen naj dar bo obvezen!

S srečnim nasmehom naj pije mladost,
obide previdno, kar ji je tuje,
se ogne skakanju in stopi čez most
in čevlje v veži naj vedno sezuje!

In rože so rasle, tekla so leta,
sem Betka postala - Elizabeta.
Zdaj sama v naročju dete držim
in Ljubemu zgoraj kot mama velim:

Le rožic in petja za mojo Taško,
za Natiko malo, mojo Nataško!
Ustregel si mami, ustrezi še nama
in trdno zavezo spleti med vama!
(se spet priklanja in ne zna oditi)

12. "New age" parada

MACA: (*pride, prijazno opominja Melanijo*) Hvala, Melanija, hvala!

MELANIJA: (*vsa radostna začne metati publiki poljubčke*)

MACA: (*v melodiji "Izgini že z odra!", srdito*) Hvala, Melanija! Hvala, hvala, hvala!

MELANIJA: (*se nerada ritensko priklanjaje umakne z odra*)

MACA: (*globoko zajame zrak in pogleda v mapo, nato spet sladko*) Na vrsti je pesem Jožeta Grmanca, "New age" parada. (*zarotniško k publiki, z nižjim tonom*) Moram priznati, da se tudi sama iščem v novodobni duhovnosti, pa te pesmi še nisem slišala, zato sem prav radovedna. (*pomežikne in se umakne*)

AŽNAR: (*pride na oder malce negotovo, a zakašlja in se zbere*)(*odločno*) Jože Grmanec, "New age" parada. (*bere dokaj posmehljivo*)

Ko dosegel "New age" tudi našo je vas,
z njim shiatsu, reiki, astrologija,
sem v gesla napredna ujel se tud' jaz:
da Bog je zgolj čudna jing-jang energija,
ki miselne vzorce prerasle razbija.

In da rešil povsem bi se starih zablod,
obiskal dotični sem shod 'Vnebohod'.
A glej, že na pragu - duhovnost pa taka,
so mojstrovi hlapci mi vzeli stotaka.

Znan medij po turško sede je poziral;
klicaril duhove, prečudno se zviraj,
kanaliziral menda
in tepcem naivnim stotake požiral.

Res tepec s stotakom sem bil tudi jaz,
a zanj kot v teatru smejal se ves čas;
potiho spočetka in potlej naglas:

"Verjamem naj v vaša 'ekspresna' nebesa,
požegnani to zbirko naj čank-šlank bogov
in pljunem na trezno razumnost telesa?!
Že res da sem bik, a ne tak brez rogov,
da plašno kimaje bi zbežal domov!"

(*se ošabno prikloni in odide*)

13. Kruhi kruhajo

FABIO: *(pride in se dvomeče ozira za Ažnarjem)* Hm, hm... *(in pompozno)* In zdaj, nedavna stvaritev Jana Luznarja, nagrajena v ZDA s plaketo za najizvirnejšo definicijo manifestiranih arhetipov eksistence. *(odide)*

OŽBE: *(prikoraka zelo resno in togo)* *(suho in strogo)* Jan Luznar, Kruhi kruhajo. *(bere stilizirano z zelo nihajočimi razpoloženji)*

Hčerke nihajo belo. Zastave jedo
zanalašč. Skoči in pika deli. Torej
ne pomaga in ne omaga. Luč vstane
v hiša se smeje. Jetra so jaz naglas.

Kruh moraš proč. Vzemi si Mihca
ujemi. Rit trza po cesti. Elastika pada
v klečati. Knedelj v trebuh raste.
Samo jaz lahko škljoc škljocam.

Cesta je poligon kje si. Hočem, da
trka bolj zame. Zid ali potka pokonci.
Trdota. Slepota. Hladnica se s kruhom

guglje. Eksplozivni puding. Melje mi
smešnost in pleše. Ali gre kam in kje?
Huda misel misel plaha. Ha ha šteje sproti.
(hipoma ves uraden preleti publiko s strogim pogledom, se odsekano prikloni in togo odide)

14. Dedek mraz

MACA: *(pride vsa ganjena)* No, tole je bilo pa res ... globoko visoko. *(se zbere)* Ampak na vrsti je že zgodovinska popevanka Nikolaja Nikolajeviča Darilova, Dedek Mraz... Seveda poslastica za naše najmlajše. *(odide)*

AŽNAR: *(se primaje s težkim korakom)* *(prijazno publiko)* Ob nedavno slišnem nesmislu, tistih kruhah, sem se spomnil puščice Franceta Prešerna... Vzrok nezlatega veka. *(obrne glavo proti zaodrju in se osorno zadere)*

Prišli bi že bili Slovencem zlati časi,
če klasik bil bi vsak pisar, kdor nam kaj kvasi.

(se spet nasmehne publiko) Sedaj pa Nikolaj Nikolajevič Darilov, Dedek Mraz, zgodovinska popevanka. *(bere začudeno nastopaško)*

Kje se je kdaj zgodilo to,
da kdo bi se že siv rodil,

starikav nosil brado belo
in vrh vsega ... že dedek bil?
Le enkrat se je v zgodovini
zapisal v knjige čudež silni...

Ko se je gmajna boljševiska
za svet brezbožni odločila,
je kapo svet'ga Nikolaja,
čez noč v kučmo spremenila.

“Kako, hudimana, zakaj?”
plašno sprašujete me zdaj.
“Kako se moglo je zgoditi,
da tista partijska elita,
v umu rdečem vsa stasita,
je čarno bitje dopustila
in fakt brezboštva zatajila?”

Povem vam rad, saj je tako,
da sami vam ne povedo.

Ker solzna njihova je deca,
prosila gor, pa ne kar koga,
ampak edinega le Boga,
ki ji z darili Nikolaja,
je dajal slutit' krasnost raja.
Ki trosil jim je krlje, žemlje,
igračke nosil, tudi fige,
na pleča svoja pa odjemlje,
njih križe in otroške brige.

In spet nagoni so otroški,
zrelejši b'li kot zreli moški.
So starše z jokom omehčali,
majaje ideale rdeče,
jim s prsti v nebo kazali,
“Nazaj nam dajte stare sreče!”

Tako se torej je zgodilo,
brez pravih prič, napol na silo,
da Mrazko star se je rodil,
ves gubast nosil brado belo
in vrh vsega ... že dedek bil!

(ves zadovoljen se prikloni in odide)

15. Srečna žoga otopelosti

FABIO: *(se pojavi, plašno oziraje zdrdra)* Sledi pesem Radovana Topevška.
(vpadljivo hitro izgine)

OŽBE: *(besno privihra na oder in se na silo umiri z globokim vdihom)*
(nevarno mirno) Ob nedavno slišani kritiki, puščici, sem se spomnil druge
Prešernove misli... Čebelice puščičarjem. *(z glavo obrnjen v zaodrje se zadere še*
glasneje od Ažnarja)

Kot vsaka ni žival lisica,
tak' vsaki ni napis puščica.

(zelo resno in samozavestno proti publiki) Radovan Topevšek, Srečna žoga
otopelosti. *(bere s pretirano otopelostjo, ki se počasi mehča)*

Še dobro, da udarov sem čustev privajen,
da v škripcih sem mnogih pregneten in zglajen,
da strogo zavračam škodljivi obup
in rajš' otopelost si jemljem v zakup.

Obup je tragedov prastara igrača,
ki v žalostne misli njih dedov jih vrača.
Otopelost pa ta, čeprav topa izgleda,
vsaj joku in stoku nič več ne naseda.

Kot čudna je žoga ta moja nirvana,
in v njej sem napihnen na dnu oceana;
a teža morja, kot da čuti se kriva,
zastonj me v sončne višave izriva.

Ko v čustva vodovjih sem spodaj ujet,
je tehnika žoge ocenjena s pet.
In res ... tudi danes je ven izskočila:
topost prej gnila postala je čila
in z gromkim "ha ha" se v smeh razmahnila.
(se zadovoljno prikloni in ponosno odide)

16. Je brat ali gad?!

MACA: *(pride, negotovo pogledujoč nazaj, nato prijazno)* Tako, dragi
slavljenci, naš večer počasi dosega vrhunec, na vrsti je ...

OŽBE: *(se srdito zadere za odrom)* Kdo bo meni rekel mevža, kdooo?!!!

AŽNAR: *(prav tam, stisnjenih zob, grozeče)* Kam pa kam?!

(prav tam se zasliši še ropot in prerivanje)

MELANIJA, DAŠA: *(prav tam, zavreščita)*

MACA: *(bliskovito menjaje preplah in prijaznost)* Aaa, lepo: kot sem rekla, večer dosega vrhunec... Na vrsti pa je humanistična mojstrovina Rista Leonardija, skorajda himna, ki nagovarja vse ljudi z enako neposrednim sporočilom, z enako večnim vprašanjem. *(hitro odide)*

SREČO: *(zelo živčen pride na oder)* *(mračno)* Risto Leonardi, Je brat ali gad.

(se grozno muči s Čebulovo stilizacijo)

Pred tabo stoji; je li brat ali gad?
A posluš' kaj ti modrec veli sivobrad:
da naravo bi pravo...

(se nenadoma raztogoti, udari z nogo ob tla, nato pa globoko vdihne in znova začne brati, toda čisto po svoje, goreče in z naglasom)

Pred tabo stoji; je li brat ali gad?
A posluš' kaj ti modrec veli sivobrad:
da naravo bi pravo njegovo dognal,
iz oglov različnih poglej - in bo prav!

Poglej ga mladiča, poglej ga tatiča!
Poglej, kako uhlje v trobljo krivi,
da jezico v tebi morda zasledi!

Poglej ga berača, poglej ga glumača!
Poglej, kako jezik nedolžno vrti,
da v tebi potihno res jeza kipi!

Poglej ga lažnivca, poglej ga kradljivca!
Poglej kako s srdom se tvojim igra
in s tvojimi živčki kako se sladka!

Toda zdaj, Večnomlad, poglej še enkrat!
Pred tabo pokveka je skrita v človeka,
ki v petem kolenu morda ti je brat,
in v vojnih razmerah imel bi ga rad.

Torej ... brat ali gad?
Ker že jutri na Had morda gresta veslat'
in v senčno se vodo z raki igrat'!

(se strumno pokloni in hitro odide)

17. Po jezeru

FABIO, MACA: *(prideta dokaj zbegana in prestrašena)*

MACA: *(prijazno)* Dragi slavljenici, prišli smo na konec naše proslave in vse... *(tu vsa zmedena umolkne, ker se Fabio čudno ozira vstran)*

FABIO: *(prikrito pogleduje na svojo desno (ob zavesi), kot bi ga od tam kdo klical, kmalu celo s prstom vprašujoče pokaže nase, končno pa brez razlage izgine z odra prav tja)*

MACA: *(videč to, niha med zaskrbljenostjo in prisiljenimi nasmeški)* Torej, ja... Za konec prisluhnimo še zdravi, pristno ljudski melodiji in, kaj naj rečem... Ja, vsem skupaj veselo praznovanje! *(vsa zbegana pohiti za Fabiom)*

(kakih deset sekund ni nikogar na oder) (slišijo se jezni polglasni dialogi, ki jih duši avtoritativen šepet)

AŽNAR, SREČO, DAŠA, MELANIJA, ČEBUL, OŽBE: *(zelo živčni pridejo na oder (v tem vrstnem redu), Srečo potiska Ažnarja, Čebul pa zadržuje Ožbeja, da si ne bi znova skočila v lase (Ožbe in Ažnar imata modrici na levih očesih)) (končno se razvrstijo v polkrog in po Čebulovi intonaciji (mmm) nežno zapojejo)* Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tja...

(v začetku naslednjega verza se izkaže, da ga pravzaprav ne znajo) (vsi po vrsti zajeceljajo, se v zadregi spogledujejo, končno ponovijo prvi verz v isti melodiji) Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tja...

(spet se ponovi jecljanje in zadrega, nato pa spet ponovijo prvi verz, le da v melodiji verza "mile ptice po dolinah...") Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tja...

(in spet v melodiji prvega verza, pa nato že avtomatično v drugi) Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tja. Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tja.

(zdaj že tekoče izmenjavajo edini verz v dveh melodijah, a Čebulu postane jasno, da mora prekiniti sramoto) (besno, a prikrito začne z roko nakazovati zadolženemu za zaveso (nevidnemu Fabiu) naj jih zastre) (toda zaveso krenejo, se ustavijo, spet krenejo, da je očitno, da se nekje zatika) (končno se panično zagrnejo in rešijo zariplega Čebula in ostale)

(zasliši se glasba)

III. DEJANJE

Nadaljevanje se vrši takoj po proslavi v Čebulovi pisarni. Vsi so še v oblekah s proslave, le da z razrahljanimi ovratniki, spuščenimi lasmi in odpetimi gumbi.

18. Spodrsaljaji zrežirani

(v ospredju odra (na svoji skrajni desni) sedi Ožbe na stolu, obrnjen proti publiki, Daša pa stoji za njim in se trudi z obkladkom na njegovi modrici) (na nasprotni strani je slika podobna, Ažnar sedi (na svoji skrajni levi), obrnjen proti publiki, Melanija pa stoji za njim, držeč mu obkladek) (Srečo sedi v ozadju na kavču, si dobre volje požvižgava in lista revijo)

OŽBE: *(kujavo predse)* Bela podrast!

AŽNAR: *(kujavo predse)* Rdeča zalega!

OŽBE: *(posmehljivo predse)* Vaška straža - vaška blamaža.

AŽNAR: *(posmehljivo predse)* Partizanska gverila - kuro v vrečo in beži!

DAŠA: *(živčno miri)* Nooo! *(pri tem nehote pritisne na Ožbejevo oko)*

medtem MACA: *(pride v pisarno vsa melanholična, za hip poškili Sreču v revijo, nato se postavi za paroma v ospredju in ju (s prekrizanima rokama) vsa poklapana opazuje)*

OŽBE: *(mehkužno poskoči)* Ava!

DAŠA: Sori. A sem te?!

OŽBE: *(čez nekaj sekund poškili v Ažnarja, in zaničljivo predse)* Belouška neinteligentna!

AŽNAR: *(poškili v Ožbeja, in zaničljivo predse)* Rdečeperka maloumna!

OŽBE: *(se besno zastrmi v Ažnarja, glasneje)* Opica!

AŽNAR: *(se besno zastrmi v Ožbeja, glasneje)* Insekt!

DAŠA: *(zahtevaje kriči)* No, noo, nooo! A bi dala za trenutek mir?!

AŽNAR: *(trzne)* Ava!

MELANIJA: *(opravičujoče odmakne obkladek)* Opala... Nisem zanalašč.

MACA: *(razočarano odkimava)* C c c... Ko vaju takole gledam, srboriteža maščevalna, začnem zgubljati zaupanje v demokracijo, v moški svet pa sploh.

DAŠA: *(nejevoljno vrže obkladek Ožbeju v naročje in stopi na Macino desno)* Jaz tudi... A ne, če bi ženske vodile svet, se ne bi dogajale takele svinjarije.

AŽNAR: *(se na silo posmeje)* Če, če, če... Poznam tudi jaz en velik če: če ne bi šefovska Eva vzela sadeža od kače, bi še zdajle lepo posedali v raj.

DAŠA: *(zgroženo)* Kaj ga še ujčkaš, Melanija? Tudi ti si Eva!

MELANIJA: *(za trenutek na vso moč premišljuje, nato se ji posveti in Ažnarju zabriše obkladek v glavo)* Veste kaj, si pa kar sami držite obkladek! *(se užaljeno zateče na Macino levo)*

OŽBE: *(se mačistično posmeje)* Saj vemo, za katere tri stvari so dobre ženske... *(sramežljivo se spogleda z Ažnarjem in oba se zarotniško, posili zarežita)*

MACA: *(grozeče kima)* Le počakajta, da pride Čebul. Je kar penast, dobesedno... *(pomenljivo)* Zelo zelo znana novinarka ga je vprašala, če so bili konflikti med nastopajočimi zrežirani in vsi tisti spodrsljaji namerni.

OŽBE: *(bolj za šalo)* Ja in? Zakaj ni rekel, da so bili?

MACA: Saj tudi je... *(se zmigovaje spogleduje s šokiranimi ostalimi)* Kaj je pa hotel?! Če mu je že vnaprej zatrdila, kako genialna se ji zdi ideja s ponavljajočim "po jezeeeru"...

AŽNAR: *(poštenjakarsko)* Ne, ne, takih sleparij pa ne bom vzel nase.

MACA: *(suho)* Za informacijo, Ažnar: Čebul je rekel, da vas bo skalpiral takoj za Fabiom.

OŽBE: *(veselo)* Edino pravilno!

AŽNAR: *(skoči pokonci, grozeče zategne)* Koga bo skalpiral? *(posmehljivo)* Jaz mu nisem kriv, če je nesposoben mentor in če ima bedaka za nečaka. *(zavzame stališče)* Darilov Dedek Mraz je bil mišljen politično resno in ne bom dopustil, da bi zaradi Čebulovih laži izpadel kot otroška burka.

DASA: *(pretrašeno)* Joj, Ažnar, zmešalo se vam bo od vaše politične resnosti.

OŽBE: *(togotno vstane že ob omembi bedaka)* *(izgublja živce)* Saj se mu je že zdavnaj... *(prizadeto pokaže nase)* Meni, intelektualcu, bedak?

AŽNAR: *(samozavestno odkorači za mizo in sede)* Mene ne bo nihče poniževal v glumača in oblačil v klovna... Naj ljudje vejo, da tudi oblast greši.

MELANIJA: *(stokaje)* Joj, jaz tudi nočem biti klovna. Široke hlače mi popačijo boke. *(skesano odtava za Ažnarjem in sede poleg)*

19. Čolniček

ČEBUL: *(se še zunaj jezno zadere)* Fabio!

VSI: *(vsi razen Sreča preplašeno trznejo)* *(Daša hoče na Ožbejev stol, a jo ta prehitijo, zato se nerodno postavi za njim)* *(Maca steče za mizo in se zaleti z Ažnarjem, ki se mu mudi na svoj stol v ospredju, nato še v Melanijo, ki teče za njim)* *(Maca sede za mizo, Ažnar na svoj stol v ospredju, Melanija pa se postavi za njim)*

ČEBUL: *(ves živčen vstopi)* Fabio! *(se hlastno ozira)* Kje je ta crka nesposobna? *(obstane pred pisalno mizo)*

MELANIJA: *(plašno)* Meni je rekel, da se mu nekam mudi.

MACA: Ja... Baje je moral oddati dohodnino.

ČEBUL: *(utrujeno)* Maca, prosim te, ne še ti... Ne maži se z njegovimi lažmi. *(obupano v nebo)* Le kako, crka nesposobna, ni znal potegniti navadne zaves? Pa sem mu pokazal kako, pokazal...

SREČO: *(norčavo popevaje)* Po jezeru bliz' Triglava...

ČEBUL: *(nakazujoč zaušnico, grozeče)* Fant, pazi!

SREČO: *(odmikaje se po kavču od Čebula, na svojo levo)* *(pojoč dokonča)*
 ... čolnič plava spet in spet.

OŽBE: *(norčavo zase)* Oho, natakarcček se je naveličal živeti.

SREČO: *(se zresni)* Ne zamerite, Čebul. Podražil sem vas, ker ste taka velika živina, repenčite pa se okoli trapastega zastora... Saj so bili kakšni pomembnejši kiksi, a ne?!

ČEBUL: *(kakor mirno)* Prav gotovo, prav gotovo... Kot recimo; *(se ves penast zadere)* zakaj nisi znal Po jezeru?

SREČO: *(se izmotava)* Kot da sem bil edini... Daša je bila tako navdušena nad njo, pa še tako inteligentna je. Sem mislil: ona gotovo zna.

DAŠA: *(malce ganjena)* Oh, hvala, Srečo, ampak jaz sem se zanašala na Ožbeja, ker je pač najbolj načitan med nami.

OŽBE: *(se tehtno brani)* Čakaj malo, Daša. Kaj pa ima načitanost z ljudsko pesmijo?! Najbolje bi jih morali poznati nazadnjaki in ve se, kdo med nami je najbolj starokopiten. *(se izzivalno zazira v Ažnarja)*

AŽNAR: *(pokroviteljsko)* Pa ne, da si se enkrat zanašal name?!

OŽBE: *(porogljivo vljudno)* Na vašo kulturološko zaostalost, pravzaprav.

AŽNAR: *(ga oponaša)* Ali ni Po jezeru predlagal tvoj zaostali stric, pravzaprav? *(se razočarano obrne k Čebulu)* Izgleda, da sem edini, ki se je zanašal na predlagatelja... Nisem znal pesmi in sram me je, ampak tebe, Čebul, tebe naj bo še bolj!

MELANIJA: *(kujavo)* Zakaj se pa name ni nihče zanašal, ko jo znam še iz male šole?

VSI: *(se osuplo zabolščijo vanjo)*

MELANIJA: *(užaljeno)* Kaj buljite? Sem mislila, da nalašč pojemo samo prvo vrstico.

OŽBE: *(uživaško ostalim)* No, kako sem vam rekel?! Najbolj zaostala je edina znala, ni pa vedela, da mora odpreti usta - pač malo preveč zaostala.

MELANIJA: *(poskoči od jeze, histerično)* A boš že tiho, tele načitano?! Če me ne bi kar naprej zmerjal z blondinko, se ne bi bala zapeti po svoje in vsi bi lepo zapeli z menoj, tako je! Ampak ti si tele načitano, nevzgojeno, zato se bom jutri pobarvala na črno, tako je!

ČEBUL: *(obupano proti Melaniji)* Ženska, ženska... *(po Ažnarjevem odgovoru utrujeno sede na kavč, na svojo desno, čimdlje od Sreča)*

AŽNAR: *(vstane in zaščitniško objame Melanijo)* Ampak ženska ima prav. Podcenjevali ste jo.

MELANIJA: *(se ga jezno otrese)* Stran te tace umazane, vi niste nič boljši! Za vas sem bila zmeraj samo blond služkinja, tako je!

AŽNAR: *(tolažeče za njo)* Ah, Melanija, saj veš, da ni res. Zmeraj si bila vredna svojega denarja.

MELANIJA: *(ogorčeno)* Kaaaj?

AŽNAR: *(se zmede)* Hotel sem reči... Mislil sem...

MELANIJA: *(pritisne Ažnarju klobuto in se užaljeno zateče k Maci za mizo)*

OŽBE: *(zaploska)* Bravo, Melanija! Morda pa le nisi tako zaostala.

20. Ažnar Dedek Mraz

ČEBUL: *(privoščljivo)* A vidiš, Ažnar, kako te tepe življenje?! In prav, da te! *(zaničljivo odkimava)* Da si se na otroke spravil... Jim vzel Dedka Mraza...

AŽNAR: *(se ves trmast sesede na svoj stol, obrnjen proti publiki)* Prebral sem samo, kar je napisal Darilov - njega jahaj!

DAŠA: Veste kaj, tole je bil pa zelo plitev izgovor. A se niste prejle hvalili, da ste s to pesmico mislili politično resno?!

MACA: Pusti politiko, Daša. Mene boli, da so s tem še najbolj prizadeti otroci.

AŽNAR: *(se razburi)* Presneto res! Ali mislite, da jaz nisem bil prizadet, ko so mi, komaj sedemletnemu, v šoli razkrinkali Miklavža?!

OŽBE: Ah, Miklavža, Miklavža... *(samozavestno strokovno)* Miklavž je samo bahata cerkvena manipulacija, dočim je Dedek Mraz filozofsko čist pojav, ki je vzniknil iz praslovanske biti samo in zgolj zaradi otrok.

SREČO: *(zehaje)* Vzniknil? Kar sam?

OŽBE: *(naduto)* Praktično res.

SREČO: *(sarkastično)* In seveda kar čez noč.

AŽNAR: *(hlastno poprime)* In prav v tem je njegova beda! Miklavž pa je moral najprej živeti težko življenje v 4. stoletju... Ne veste? *(se preseda in se nasploh pripravlja k dolgemu pripovedovanju)* Živel je kot škof Nikolaj v Mali Aziji in nekega večera je trem revnim dekletom ...

OŽBE: *(ga žolčno prekinja od "Aziji" dalje)* Ej, eej, eej! ... Nihče me ne bo posiljeval s cerkveno zgodovino, zdajle pa sploh... Sem kar malo živčen.

ČEBUL: *(razočarano)* Jaz pa predvsem razočaran. Prosi otroke, Ažnar, naj ti odpustijo ta greh, jaz ti ga ne morem.

(nastopi serija vzdihujočih samogovorov in intimnih razmišljanj)

AŽNAR: *(žalostno zase)* Komaj sedem let sem bil star... Odtrgan od Miklavža in posiljen z boljševiskim Dedkom Mrazom.

DAŠA: *(zmigne zase)* Jaz samo vem, da sem Dedka Mraza doživela kot nekaj res čarobnega, Miklavž mi pa nikoli ni nič prinesel.

SREČO: Logično, če mu nisi peharja nastavila... Meni pa je, in Dedek Mraz tudi.

OŽBE: *(jezno zamišljeno, zase)* Hm, Nikolaj Nikolajevič Darilov... Kakšen prozoren psevdonim.

ČEBUL: *(otožno vzdihne, zase)* Nikoli nisem dobil Miklavža, ampak Dedka Mraza sem pa še zmeraj vesel.

MACA: *(žalostno zase)* Jaz sem pa oba imela, ampak potem sem tudi za oba trpela... *(napol jokaje)* Ko sem zvedela, da ju sploh ni...

MELANIJA: *(se zdrzoma odmakne od nje)* Kako to misliš, da ju ni?

VSI: *(nekaj hipov presenečeno buljijo v Melanijo in se spogledujejo)*
 MACA: *(popravlja)* Mislim... Ni ju tukaj.
 SREČO: *(resno)* Po mojem zdajle kupujeta darila. V kakšnem djuti friju ali pa mogoče v Trstu.
 AŽNAR: *(hiti pomagat)* No ja, pravzaprav sta zdajle še v nebesih.
 OŽBE: *(ogorčeno)* Kaaaj? ... Dedek Mraz že ne!
 ČEBUL: *(tolažeče Melaniji)* To je res, ima pa zato ... eee, leden grad na severnem polu. In nikar ne verjemi, da je bil rojen čez noč. *(tehtno)* Kdo pa potem že milijone let sneg dela?!
 MACA: *(odločno)* Kaj, ko bi naredili konec tej nezdravi tekmovalnosti!? *(zaupno)* Poslušaj, Melanija, jaz vem, da sta resnična oba - Miklavž in Dedek Mraz!
 MELANIJA: *(užaljeno)* Ali misliš, da jaz ne vem?! Od kje bi pa drugače darila prišla?!
 DAŠA: *(naveličano)* Ja ja, Melanija, saj vemo, da veš... Tebi nič ne uide.
 MELANIJA: *(trmasto odkimava)* Ne, ne verjamem, spet me imate za neumno. Ampak jutri se bom zanalašč pobarvala na črno, tako je!

21. Ožbe, nesmisel

OŽBE: *(se razjezi)* Pa dobro, ljudje, do kam boste še gonili ta nesmisel s pravljičnimi bitji?! *(kričavo)* Nesmisel na nesmisel na nesmisel!
 SREČO: Ne vem, če nam lahko nesmisle očita čudak, ki misli, da "kruhi kruhajo". *(zadnji besedi obarva z Ožbejevo stilizacijo)*
 OŽBE: *(oholo)* Načeloma sicer ne razpravljam z natakarki, pa naj ti bo. *(vstane in se govorec priziba za kavč (tik za Sreča), Daša pa sede na njegov stol) (poniževalno poučujoče, počasi)* Kadar artisti prezentiramo nesmisel, je ta nameravan kot tak in izpostavljen senzitivnim personam v estetsko in filozofsko lekcijo, da bi se ja zavedle evidentnega absurda eksistence in skozi destrukuirano formo že tisočkrat konzumiranih arhetipov morda transcendirale svoj zrutiniran ratio. *(zajame sapo, resno)* Mi je pa jasno, da teh faktov natakarki ne morejo absorbirati zlahka. *(porogljivo)* Veš, Srečo, abstraktna misel ni niti pobiranje napitnin, niti mešanje vina z vodo.
 SREČO: *(premišljeno)* Hm... Rajši mešam vino z vodo, kot resnico s tujkami.
 AŽNAR: Bravo, fant!
 MACA: *(resno)* Opozarjam vas, da počasi zgubljam veselje nad vami. Večno vas ne bom mirila.
 ČEBUL: *(se že obrača k Sreču)* Vsaka ti čast, Maca, edina si, ki me danes ni razočarala...
 MACA: *(razneženo)* Oh, Čebul, saj nisem nič takega...
 ČEBUL: *(se ne pusti motiti)* ... Moram pa Srečotu vseeno povedati par stvari.

SREČO: *(vzdihujoče)* Samo da ne bodo spet tujke.

ČEBUL: *(žuga, pokroviteljsko)* Če sem ti zadnjič rekel, da imate natakariji pokončno držo, to še ne pomeni, da ste kar v vsem najpametnejši na svetu. *(naduto)* Boš moral pač požreti, da je na umetniškem področju Ožbe visoko nad teboj.

AŽNAR: In ker sta v žlahti, nekaj njegove pameti pade tudi nate, kaj?!

OŽBE: *(se vrača k svojemu stolu)* *(veselo hudobno)* Pusti ga, stric... Jezen je, ker je bil danes dvojno potolčen - najprej na odru intelektualno, za odrom pa še fizikalno. *(obstane za Dašo)*

AŽNAR: *(posmehljivo)* Ooo, a si že pozabil, kako si se vlegel?! Pa kako se je publika čudila, ko si intelektualno kruhal z Luznarjevimi kruhi?!

OŽBE: Rekel vam bom tako, kot ste prejle vi: *(malomarno)* konec koncev sem samo prebral, kar je napisal Luznar. Njega jahajte, če si upate!

AŽNAR: *(ošabno)* Odkar je ukinjen Goli otok, si upam pojahati vse. Upam si povedati več, kot prenesejo tvoja kosmata ušesa.

DAŠA: *(zgroženo)* Joj, kakšne besede.

AŽNAR: *(vsevedno pojasnjuje)* Ko je bil Goli otok enkrat polno zaseden, je revolucija ostala brez delovnega smisla. Dokler je lahko našigala Hej brigade, ji je še šlo, ko bi bilo treba zašpilati kakšno bolj miroljubno, se je pa zataknilo.

DAŠA: *(zgroženo)* Joj, kakšne besede.

SREČO: *(zamišljeno)* Hm, presneto zanimivo... *(norčavo)* Čeprav sem samo natakarij, se mi vsiljuje učeno vprašanje: je torej revolucija shirala od lakote, ker je prehitro požrla svoje sovražnike?

AŽNAR: *(kar poskoči na stolu)* Točno! In ko so ostali brez smisla, so si morali iznajti umetnost nesmisla.

OŽBE: *(razburjeno)* Takle cepec... Daša, prosim te, povej mu v katere čase in kraje datira nastanek abstraktne umetnosti.

DAŠA: *(jezno Ažnarju)* Tako nemarno posplošujete, da gre moji slavistični duši na kozlanje. Naj vas spomnim, da je Luznar najbolj uspel v ZDA, v tisti Ameriki, ki se je zmeraj otepala komunistične revolucije.

ČEBUL: *(samozavestno počasi)* Tako je! In, tovarišija moja, vsak razgledan človek ve, da revolucija žre predvsem svoje otroke.

SREČO: Potem je bila do nekaterih pa zelo prizanesljiva. *(zbadljivo)* Jim je samo pamet posrkala.

DAŠA: *(zgroženo)* Joj, kakšne besede!

ČEBUL: *(skoči pokonci, za hip loveč sapo)* *(vpijoč)* O ti smrkavec nehvaležni! O ti zguba kelnarska!

MACA: *(sočasno z njim skoči predenj in ga potiska nazaj)*

OŽBE: *(medtem prepadeno, podpihovaje)* A sem prav slišal, stric?! Kaj je rekel?

ČEBUL: *(ne umakne pogleda s Sreča, tresoč se od srda)* Kaj je rekel... Takle mladič mežnarski... A si pozabil, katera družba te je zredila? A si pozabil,

kako si prisegal kot pionir, kako si nosil kurirčkovo torbico, kako si bil sprejet v mladince...

SREČO: *(spretno vskoči) (norčavo) ... In dobil sendvič in kokakolo?! (počasi vstane) (pojoče mirno)* Nisem pozabil, ne. In tudi nisem pozabil, kako sem prisegel v Zrenjaninu, na zakletvi, v vaši ljubljeni, socialistični JLA.

ČEBUL: *(Maca ga komaj zadržuje) (besno kričeč)* Iiin?! Iiiin?!

SREČO: *(si z dvignjenim kazalcem izbori tišino)* Samo zadnje besede bom ponovil: *(se vojaško zadere)* ... daču i svoj život!!! *(spet pojoče mirno)* In čez eno leto mi gre ta ista JLA s tanki čez dvorišče. *(počasi stopi do pisalne mize in sede na vogal (na svoji levi))*

VSI in ČEBUL: *(njegova besna drža se v zadregi mehča v zmeden sram, ostali pa tudi pomenljivo molčijo)*

22. Samo delamo se

AŽNAR: *(zase v spominih, kimaje)* Ja ja, se še spomnim... Daču i svoj život!

OŽBE: *(hlastno Sreču)* Ja ja: bla bla, politična užaljenost, itd, itd... Zakaj pa nisi dokazal slovenske zavednosti, ko so se tanki peljali mimo tebe?! Lahko bi zmetal nanje par bomb ali pa vsaj molotovk.

SREČO: *(zmigne z rameni)* Evo, priznam, nisem mogel.

ČEBUL: *(še zmeraj razburjen)* Seveda nisi mogel, ko si pa strahopetec.

SREČO: *(pomirljivo Čebulu)* Tudi jaz sem isto mislil, dokler se mi niso danes odprle oči. In prav vam gre največja zahvala.

medtem MACA: *(potiska Čebula nazaj na kavč in sede poleg, na svojo desno)*

ČEBUL: *(osuplo ostalim)* Ste ga slišali? Zmešalo se mu je.

SREČO: *(že izvleče list iz žepa in z njim veselo pomahlja)* Tole ste mi vi dali. *(poučujoče bere, z dvignjenim prstom)*

Toda zdaj, Večnomlad, poglej še enkrat!

Pred tabo pokveka je skrita v človeka,

ki v petem kolenu morda ti je brat,

in v vojnih razmerah imel bi ga rad.

Torej ... brat ali gad?

Ker že jutri na Had morda gresta veslat'

in v senčno se vodo z raki igrat'!

OŽBE: In kaj naj s temi solzicami v resničnem življenju?!

SREČO: *(razburjeno)* Sem bil pač tako zmešan, da so se mi fantje v tanku zazdeli bolj bratje kot gadje.

AŽNAR: *(pokroviteljsko Sreču)* Zdajle si ga pa pokronal, fant... S sovražnikom ne moreš na mehko; če ga ne boš ti, bo pa on tebe.

SREČO: (*vzdihne, Ažnarju*) Samo Ožbeja pogledjte. On je šolski primer, kako je pokveka skrita v človeka, ampak če bi ga udarila strela, bi pa vseeno poklicali rešilca, a ne?!

AŽNAR: (*zmrdljivo pogleduje Ožbeja*) Hmmm, če po pravici povem... Najbrž bi ga samo obrnil, da bi ga še z druge strani popekla.

OŽBE: (*prijazno*) Joj, hvala Ažnar. Jaz bi vas pa kar na strelovod privezal, da vas ne bi slučajno zgrešila.

ČEBUL: (*privoščljivo*) Kot vidiš, Srečo, ideali na ulici ne uspevajo. (*ukazovalno*) Kultura spada na oder, pa pika!

SREČO: (*se zvito muza*) Kaj pa ... srčna kultura?

VSI: (*se zelo živčno in glasno odzovejo*) (**VSI HKRATI**):

Melanija: Joj, kaj je pa zdaj to? Še ena kultura?

Daša: Čakaj, čakaj, kako pa si lahko človek pomaga s tako kulturo?!

Ažnar: Kako moreš v tako pomembnem zgodovinskem obdobju govoriti o srčni kulturi? Sram te naj bo!

Maca: Veš kaj, Srečo, si pa prezelen, da bi nam podtikal srčno kulturo. Veliko ljudi pred tabo je to poskušalo, a so bili vsaj zreli, srčno zreli!

Ožbe: A sem prav slišal? Srčna kultura? Vsakemu bebcu je jasno, da kultura ne more biti stvar razuma. Prava kultura je preprosto kultura, srčna kultura je pa prazna floskula.

Čebul: Kultura je za na oder in pri tem ostanem! Kultura je za na oder in pri tem ostanem! Kultura je za na oder in pri tem ostanem! Kultura je za na oder in pri tem ostanem!

SREČO: (*presenečen nad odzivom*) (*veselo*) Kaj sem že omenil? ... Aja, srčno kulturo.

VSI ostali: (*jezno zacepetajo, zatulijo in zaploskajo*)

SREČO: (*počaka na tišino, potem uživaško zbode*) Srčna kultura!

VSI ostali: (*jezno zacepetajo, zatulijo in zaploskajo*)

SREČO: (*se muza*) Ajsiii! Občutek imam, da sem dregnil v tabu.

AŽNAR: (*jezno Sreču*) To so nizki udarci, fant. Mi se lepo pošteno kregamo, ti bi nas pa takole odzadaj s temi visokimi izrazi.

OŽBE: (*Sreču*) (*se trese od razburjenja*) Ja... Raje vidim, da me zmerjaš. Jaz imam srce rezervirano za mesečino v dvoje, ne pa za takle umazan vsakdan. (*osramočeno*) Evo, sem že preveč povedal.

SREČO: (*radovedno pokimava*) Potem ste si rajši gadje kot bratje?

DAŠA: (*naveličano Sreču*) Saj se mi boš še zasmilil. (*živčno*) Seveda smo gadje, ampak miroljubni! Miroljuben gad pa raje opozorilno sika, kot pa pika. medtem FABIO: (*vstopi in se boječe pritihotapi zadaj za pisalno mizo*)

MACA: (*materinsko karajoče*) Ne testiraj nas, Srečo. Dobro veš, da se ne sovražimo čisto zares.

MELANIJA: (*začudeno zine*) Kaj? A se samo delamo?

ČEBUL: *(nejevoljno)* Kako pa naj se drugače normalno pogovarjamo?! Proslava je spodletela, zdaj se bomo pa objemali in ljubčkali?!

MELANIJA: *(še vedno začudeno zase, zategne)* A da se samo delamo?

FABIO: *(priliznjeno)* Seveda, Melanija. Plemenit človek svoje plemenitosti pač ne razkazuje.

VSI: *(se presenečeno ozrejo vanj, Čebul šine pokonci)*

ČEBUL: *(grozeče Fabiu)* Ooo, kdaj se je pa mojster za zavese priplazil?!

medtem MACA: *(potegne Čebula za roko, nazaj v sedeči položaj)*

OŽBE: *(zbadljivo)* Si že nazaj, Fabio?! A ob nedeljah ne sprejemajo dohodnine?!

FABIO: *(prihaja pred pisalno mizo) (se prijazno izgovarja)* Pravzaprav sem bil pri Kremžarju. *(poskuša navdušiti zbrane)* Župan nas čaka tam in vsa občinska štala.

DAŠA: *(malodušno)* In kaj se dogaja tam? So nam že pripravili vislice?

FABIO: *(veselo)* Oj, Daša, nobenih vislic. Zato pa poln kotel golaža in narezka kot drv. *(se vesel čudi)* Sicer ne vem zakaj, ampak vsi so izjemno navdušeni nad proslavo, župan pa še najbolj.

AŽNAR: *(nedolžno tja v zrak)* Mogoče pa zato, ker je eden od nas nalagal novinarje, da so bili kiksi na proslavi zrežirani.

ČEBUL: *(se zdrzne in se preteče zagleda v Maco poleg)* Nekaj mi pravi, da je nekdo stegoval jezik.

MACA: *(se v zadregi preseda in se mu prestrašeno nasmiha)* Nisem hotela...

ČEBUL: *(grozeče požuga Ažnarju)* Na tvojem mestu ne bi niti pisnil. Če se bo kaj razvedelo...

AŽNAR: *(ga izzivaje prekine)* Kaj?! Me boš poslal na Goli otok? *(posmehljivo namigujoč na Ožbeja)* Sicer mi pa ne bo treba nič reči. Ko bodo ljudje videli tole plavo oteklino, jim bo jasno, da je šlo zelo zares.

OŽBE: *(enako nazaj)* Ko bodo videli vašega pol ksihta, jim bo še bolj jasno. Pol leta jim bo jasno!

ČEBUL: *(živčno trzne) (nevarno mirno)* Ne, nobenemu ne bo nič jasno! In zakaj?! Ker se bosta pudrala toliko časa, dokler vama bunke ne bodo splahnele. *(se zadere)* A je jasno?!!!

medtem FABIO: *(se ob kriku plaho zdrzne in se previdno umakne za pisalno mizo, kjer nadalje pridno sedi)*

OŽBE: *(plašno)* Joj, stric, kako misliš, pudrala?

AŽNAR: *(kujavo)* Pudrala?

ČEBUL: *(skoči pokonci, se zadere nanju)* A je jasno?!!!

OŽBE, AŽNAR: *(nerada ponižno sklonita glavi)* Mhm...

MELANIJA: *(dvigne roko, vsa boječa)* Bi vas vprašala... Saj še velja, da se samo delamo, a ne?

VSI ostali: *(vsak v svojem trenutnem razpoloženju)* Jaaa, jaaa!

ČEBUL: *(se spet zruši na kavč)* Se pravi, da je urejeno... In da ne bi še kaj slišal o novinarjih. Lahko bi bili hvaležni, da sem vam rešil čast.

23. Ažnar - "New age"

MACA: *(v zavezništvu s Čebulom)* Se strinjam... Sploh pa to velja za vas, Ažnar. Pljunili ste na vse, kar vam je bilo na dosegu.

AŽNAR: *(razburjeno)* Kaj spet? Spet jaz?!

MACA: *(mučeniško)* S takim iskrenim navdušenjem sem napovedala vaš nastop, pa se je New age parada izkazala za zlobno šarado... *(ranjeno očitajoče)* Dobro veste, da se ukvarjam tako z reikijem, kot tudi z astrologijo in shiatsujem.

AŽNAR: *(ga peče vest, oklevaje)* Pravzaprav ste čisto simpatična gospodična, zato vam povem, da šarlatan iz tiste pesmi ni izmišljen. Ker je sploh ni napisal noben pesnik, ampak eden od nas.

MACA: *(strogo zahtevaje Ažnarju)* Iiin? Kdo je ta nesrečni avtor?

AŽNAR: *(menca, nato se boječe zazre v Sreča)* Srečo, fant, oprosti...

VSI: *(Ažnar skesano pogleda v tla, Ožbe skrije obraz v dlani in skuša biti majhen in neopazen, Melanija se vsa živahna zagleda v Sreča) (Fabio, Maca, Čebul in Daša se vanj zazrejo šokirano, sam Srečo pa se sede na pisalni mizi zvito nasmiha)*

FABIO: *(čez nekaj sekund) (presenečeno)* Srečo? Natakár?

DAŠA: *(začudeno)* Kako Srečo? *(odsotno vstane in stopi k Ožbeju)*

medtem OŽBE: *(čudno plašen hitro sede na prost stol in skrije obraz v dlani)*

SREČO: *(si s prstom pokaže na lice, prijazno)* A poljuba ne bom dobil, Ažnar?! Od soseda bi si pa ja zaslužil kompletен izdajalski paket.

MACA: *(razočarano)* Ti, Srečo? Nisem si mislila, da si zmožen česa takega.

MELANIJA: *(veselo navdušeno)* Jaz tudi ne... Kako si se samo potrudil z rimami. Kako je že šlo tisto? Čank-šlank bogov, bik brez rogov in potem zbežal domov. Vse na ov ov.

SREČO: *(umirja z rokami)* Da ne bom koga razočaral... *(zavlačujoče)* Čeprav sem bil res na tistem shodu in se tudi režal tistim čiračaram, moram poudariti, da je bil še nekdo z menoj... In ta nekdo je zares napisal to pesmico.

DAŠA: *(nestrpno)* In ta nekdo je?

SREČO: *(vstane in, sprehajaje se med ostalimi, stopnjuje nestrpnost)* An, ban, pet podgan... *(pride potihó do Ožbeja in ga cmokne na roke, s katerimi si ta zakriva obraz)*

OŽBE: *(zatuli in besno zamahne, da Srečo komaj odskoči)* Aaaa! ... Izdajalec! *(grozeče vstane)*

AŽNAR: *(šokirano)* Ožbe? Rdečeperka?

DAŠA: *(začudeno)* Kako Ožbe? *(kmalu vsa zmedena odtava k Melaniji in sede poleg nje za mizo)*

AŽNAR: *(s prstom zbegano kažoč nase, na Sreča, na Ožbeja)* Jaz, on, pa on... *(počasi vstane)* *(nejeverno Sreču)* Čakaj, fant, a bi me rad prepričal, da sem bral njegovo pesem?!

OŽBE: *(razjarjeno Sreču)* Njemu si dal mojo pesem, mojo intimno izpoved...

AŽNAR: *(si z gnusom čisti jezik ob zobe)* Pfej, pfej!

MACA: *(že skoči pokonci in besno poskoči)* Pa dobro, kdo potlej ni sodeloval v tej zaroti, kdo ni pljunil na vse moje vrednote?! Kdo me še ni izdal?!

OŽBE: *(pogledujoč Sreča, osorno)* Kot da jaz nisem bil izdan!

SREČO: *(se umika k pisalni mizi in seda na svoj vogal)* *(zmigne, resno pogledujoč Ažnarja)* Saj jaz sem bil tudi!

AŽNAR: *(osorno nazaj Sreču)* In jaz tudi! *(užaljen sede)*

MELANIJA: *(strto pogledovaje naokoli)* *(jokavo)* Mene ni pa nobeden izdal.

DAŠA: *(ljubeznivo)* Lahko te izdam jaz, če hočeš; za simbolično ceno.

ČEBUL: *(odsekano)* Tiho! *(vstane in tolažeče Maci)* Pridi sem, ti uboga stvar, jaz te nisem izdal. *(si položi njeno glavo na ramo in karajoče Ožbeju)* Ko si v bodoče ne boš na jasnem glede razrednega sovražnika, se prej informiraj pri svojem stricu! *(ranjeno)* Da mi takole klestiš po svojih... *(posede Maco na kavč in sede poleg (na svojo levo))*

OŽBE: *(mencaje)* Oprosti, stric, tisto prigodo sem si popisal v lasten užitek, pa mi je Srečo vzel liste in očitno...

ČEBUL: *(ga prekine in nadere)* Kaj sta sploh počela skupaj?! In pri tistih šarlatanih?!

OŽBE: *(prizadeto, užaljeno)* Veš, stric, po krivem me obsojaš, s pesmico sem samo razkril resnico o današnjih...

MACA: *(vstane, ga prekine)* *(osorno Ožbeju)* Kako lahko zmerjanje razkriva resnico?! Resnico razkrivamo mi iz nove duhovnosti. *(grobo pahne Čebula, ki jo skuša potegniti nazaj na kavč)* *(Ožbeju, poudarki na "miii")* Miii zdravimo ljudi z bioenergijo! Miii meditiramo v skupinah, da bi z alfa valovi pomirili vojna območja na zemlji! Miii skrbimo za zdravo okolje in samo miii zatiramo globalistično vraževerje! *(kujavo sede poleg Čebula (na svojo desno))*

OŽBE: *(se kujavo sesede v stol)* Ah, ja... Vi, vi, vi!

SREČO: *(pomenljivo kašljaje)* Khm, bi vas vprašal... A se še zmeraj samo delamo?

VSI ostali: *(vsak v svojem razpoloženju)* Jaaa, jaaa!

24. Sprava

AŽNAR: *(skesano)* Ti dam prav, Maca. Niste vsi šarlatani.

DAŠA: *(zvito nasmejano)* O, Ažnar, kako hinavsko ste zapeli tole. Raje priznajte, da vam je žal samo zato, ker ste javno prebrali Ožbejevo pesem.

MELANIJA: *(ponosno vstane)* *(očitajoče Daši)* Meni se pa zdi, da si ti še večja hinavka, tako je! *(odhaja k Ažnarju)*

DAŠA: *(vstane in grozeče stopi za njo)* Ooo, tole kleveto boš morala pa razložiti, deklina blondinasta!

MELANIJA: *(se ustavi in se ji postavi nasproti, da nasršeni stojita meter narazen (sredi odra), s profiloma obrnjeni k publiki) (blebetavo)* A nisi govorila, kako ti je všeč tvoja črna pesem, ko Zofka skoči v prepad?! Pa kljukaste veje in garjave psice in vse črno... *(razburjeno tehtno)* Zakaj pa še ti ne skočiš za njo?!

DAŠA: *(nestrpno)* To je bil samo pesniški prikaz neke tragedije, če sploh veš, kaj to pomeni. Punca je bila pač v težavah in naredila samomor, jaz pa nisem v nobenih težavah, da veš!

MELANIJA: *(trmasto)* O, pa si, drugače ti ne bi bile všeč take čudne pesmi, tako je!

DAŠA: *(preteče)* Zdaj me pa dobro poslušaj in si zapomni! *(zavpije)* Jaz nimam nič s tisto pesmijo!

MELANIJA: *(razburjeno zavrešči)* No, saj to! Zato pa si hinavka!

DAŠA: *(stopi še malo bližje)* Ne, ti si hinavka! Kako si bila sladka na odru s tisto Betko in Elizabetko... Sami preklemani ptički in dehteče rožice, doma imaš pa vse iz plastike, da ti ni treba zalivati!

medtem ČEBUL: *(vstane in se nazadnje stežka zrine mednju)*

MELANIJA: *(tišči v Dašo, histerično)* Jaz imam rada ptičke in rože. Jaz sem dobra po srcu.

DAŠA: *(tišči v Melanijo, se dere)* Ja, ja, in zelo mila po značaju, dereš se pa kot blond jesihar!

MELANIJA: *(besno vrešči)* Ja, zelo sem mila! Saj vsi pravijo, da sem najbolj mila!

ČEBUL: *(spravljivo)* No, no, dekleti, obe sta zelo mili in obe zelo pametni.

DAŠA: *(histerično zavrešči na Melanijo, skušajoč jo doseči z nohti)* Aaaaa!

MELANIJA: *(zavrešči na Dašo, skušajoč jo doseči z nohti)* Aaaaa!

ČEBUL: *(ju komaj kroti) (ves zadihan)* Morda imata celo prav, ampak zdaj vseeno pojdiva narazen!

MELANIJA: *(nenadoma veselo odstopi)* Pa sem vas. *(in razposajeno zapleše)* Sem se samo delala, juhu.... *(negotovo zastane)* Saj se samo delamo, ne?

VSI: *(nekateri se primejo za glavo) (vsak v svojem razpoloženju, v glavnem mlačno ali jezno)* Jaaa, jaaa!

MACA: *(žalostno mirno)* Zdaj sem pa res nad vsemi razočarana. Mislim, da bom šla kar domov. *(jokavo)* Mi gre na jok...

medtem DAŠA: *(vsa nasršena odhaja k Ožbeju in obstane za njim)*

MELANIJA: *(žalostno)* A ne boš šla z nami na pojedino? *(kujavo Čebulu)* Če ona ne gre, tudi jaz ne grem. *(gre k Ažnarju in obstane za njim)*

ČEBUL: *(ohrabrujoče)* No no, Maca, saj smo vsi razočarani, vsi smo enako prizadeti.

MACA: *(jokavo)* In to naj bi me pomirilo?! Vedite, Čebul: jaz sem duhovno bitje in se ne znam veseliti tuje nesreče.

ČEBUL: *(tolažeče)* Saj se tudi jaz ne znam. *(pomembno prihaja v ospredje odra)* *(previdno in sramežljivo)* Je pa tako, da smo zdajle v razočaranju približno izenačeni in morda se lahko pobotamo.

AŽNAR: *(dvomeče, trmasto)* Hm, ne vem, jaz sem precej razočaran.

OŽBE: *(tekmovalno)* Jaz sem še bolj.

ČEBUL: *(proseče)* Jaz pa še bolj, ampak pogledjte Dašo: ona je še bolj... Tovarišija, to nikamor ne pelje.

SREČO: Tako je. *(svareče)* Če se bomo preveč delali razočarane, si bomo nazadnje še verjeli.

ČEBUL: *(se nejevoljno obrne)* *(ljubosumno)* Fant, ne vrivaj se! Jaz sem prvi rekel, da se moramo pobotati.

OŽBE: *(zajedljivo)* Ja, Srečo, nehaj igrati mirovnika, ko še za natararja nimaš prave šole.

MELANIJA: *(razburjeno Ožbeju)* Kaj pa tebi koristi šola?! *(privoščljivo)* Tvoja mama je blond, Srečo ima pa lepše hlače kot ti, tako je!

OŽBE: *(se trpeče prime za srce)* Kako v dno duše si me prizadela.

ČEBUL: *(boljše volje)* No, tovarišija, pomirimo se, saj smo dokazali vsak svoje. Važno je, da smo na ljudstvo in medije naredili močan vtis; da smo jim dokazali, da je kultura pri nas odločno živa. *(počasi stopa proti Maci in ob njej obstane)*

25. Ista ekipa

DAŠA: *(olajšano vzdihne)* Še bolj važno pa je, da bo drugo leto to dokazoval kdo drug.

AŽNAR: *(zasanjano)* Ne boš verjela, punca. Delim veselje s teboj.

OŽBE: Ja, bodimo velikodušni. *(sadistično posmehljivo)* Prepustimo tako žlahtno priložnost še komu drugemu.

MACA: *(privoščljivo)* Naj še drugi občani spoznajo slasti nadstrankarskega druženja.

FABIO: *(ganjeno zapoje)* Ooo, prijatelji moji, kar objemal bi vas. *(vstane in spet prihaja pred pisalno mizo)* Kako ste skromni in kako se znate pohecati.

OŽBE: *(zmedeno)* Prosim?

FABIO: *(odločno, veselo)* Še eno novico imam za vas, prijatelji... Veste, kaj mi je zaupal župan?! *(zajame zrak)* *(navdušeno razglasi)* Da smo bili daleč najboljša ekipa doslej!

MELANIJA: *(zrak vase)* Haaaa?! *(in navdušeno)* Iiiiiii!

FABIO: *(navdušeno nadaljuje)* Pa to še ni vse! Kako sem ga ovil okoli prsta. *(razširi roke, bahavo)* Sem nam rezerviral proslavo še za drugo leto!

MELANIJA: *(zrak vase)* Haaaa?! *(in navdušeno)* Iiiiiii!

AŽNAR, OŽBE, ČEBUL, DAŠA, MACA: *(kdor še ne stoji, zelo počasi vstane, nato se vsi skupaj grozeče zastrmijo v Fabia)*

OŽBE: *(tiho zategne, obupano)* Ooo...

MACA: *(tiho zategne, obupano)* Ooo, ti...

AŽNAR: *(tiho zategne, obupano)* Ooo, ti brihta...

DAŠA: *(tiho zategne, obupano)* Ooo, ti brihta opešana.

ČEBUL: *(se besno zadere)* O, ti brihta opešana!

FABIO: *(poskoči ob Čebulovem kriku, se plaho ozira po zbranih)* *(zmedeno)*
 Ne razumem vas, prijatelji. Nekam jezni mi izgledate.

ČEBUL: *(iznenada sladko nasmehljan)* Samo delamo se, Fabio predragi. *(in prijazno nagovori ostale)* Pravzaprav se mu bomo zdajle lepo zahvalili, kajne?!
 medtem AŽNAR, ČEBUL, DAŠA, OŽBE, MACA: *(iznenada sladki)* *(se začnejo Fabiu zelo počasi približevati, skušajoč ga obkoliti)*

AŽNAR: *(zelo sladko)* Seveda, saj nam je zrihtal jubilejno ponovitev - zastonj terapijo čistega užitka.

FABIO: *(se jim ravno tako počasi ritensko odmika k izhodu)* *(tudi on ljubeznivo nasmehljan)* Oh, nobene prazne hvale mi ni treba.

MACA: *(mu prijazno kaže zobe)* Kam pa greš, Fabio? Mi te imamo radi.

OŽBE: *(se topi od ljubeznivosti)* Ja, Fabio. In to ni samo slučaj. Zaradi tebe bo ob letu obsorej kultura spet odločno živa.

FABIO: *(pride že do vrat)* *(na silo nasmehljan)* Samo do Kremžarja skočim... Da vidim, če je naš golaž že skuhan.

DAŠA: *(nadvse prijazno)* Oh, prav radi bomo šli s teboj. S teboj do črnega groba.

FABIO: *(iznenada naglo izgine skozi vrata)*

AŽNAR, ČEBUL, DAŠA, OŽBE, MACA: *(počasneje stečejo za njim)*

ČEBUL: *(pretirano ljubeznivo)* Fabio predragi.

MACA: *(pretirano ljubeznivo)* Prijatelj.

OŽBE: *(pretirano ljubeznivo)* Počakaj nas.

DAŠA: *(pretirano ljubeznivo)* Juhu.

SREČO: *(veselo zavpije za njimi)* Ne pozabite, da se samo delamo.

MELANIJA: *(navdušeno zaploska)* Šele zdaj mi je zares jasno, da se samo delamo.

SREČO: *(dobre volje)* A ne?! Človeku kar odleže, ko enkrat razume... Na proslavi, po proslavi - vse je isto, vse teče v živo.

MELANIJA: *(se domisli)* Potem ti je bila moja pesmica tudi všeč?

SREČO: *(se v zadregi praska)* Hm, lahko se delam, da mi je bila, če ti bo kaj lažje.

MELANIJA: *(odločno)* Čakaj, ti jo bom še enkrat prebrala. *(in že brska po žepih)*

SREČO: *(se ustraši)* Ne, ne, ni treba. Pravzaprav mi je bila kar všeč.

MELANIJA: *(najde list)* *(veselo)* Potem ti jo moram pa sploh. *(sede na pisalno mizo in zvoneč z nogama začne osladkano brati)*
 Le rožic in petja za mojo Betko,
 za Liziko mojo, Elizabetko,

prosila Boga moja je mama,
da trdno zavezo bi spletla med nama.

Nasuj ji v naročje le sončka in zvezd,
odpihni z dosega ji mrzlo bolezen,
dopusti križišča le varnih ji cest,
in Tvoja ljubezen naj dar bo obvezen...

SREČO: *(takoj ko začne Melanija brati, si zatisne ušesa in se po prstih
odtíhotapi ven)*

(takoj ko Srečo izgine, se zagrne tudi zavesa)